

Manifestantai prieš Vietnamo karą prie Lincolno paminklo Washingtone.

VIETNAMAS: UŽ IR PRIEŠ

SEKMADIENIO DEMONSTRACIJOS IR MUŠTYNĖS WASHINGTONE SUKĖLĖ NEMAŽĄ SKIRTUMĄ DĖL KARO VIETNAME, KURĮ GALĖJAI IŠSKAITYTI AMERIKOS SPAUDOS PUSLAPIUOSE. — LIPPMANNAS SIŪLO TRAUKTIS IKI AUSTRALIJOS, O SULCBERGERIS IŠPĖJA DĖL LOTYNŲ AMERIKOS LIKIMO. — GEN. TAYLORO PAŽIŪRA.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Užpraeitą sekmadienio demonstracijos WASHINGTONE sukėlė nemažą aidą čia ir visame pasaulyje. Sovietų spauda rado reikalo pabrėžti, kad pirmą kartą modernioje istorijoje JAV vyriausybė turėjo pasisaukti kariuomenę apsigynimui. Kaip tik tas fakas, t.y., susirėmimai tarp bandančių į Pentagoną įsiveržti žmonių ir jį ginančių karių bei policininkų (maršalų), pačių demonstrantų daugumos laikomas visos demonstracijos juodąją pusę. Pagal laikraštinius, šeštadienio eiseną prie Lincolno paminklo, kurioje vyravo studentinis jaunimas, darė nemažą įspūdį. Tą sugadino visai beprasmiškas incidentas prie Pentagono rūmų, kuriuose dalyvavo tik maža demonstrantų dalis. Skaičiuojama, kad šeštadienio eisenoje dalyvavo apie 50.000 žmonių, o Pentagoną 'apgulė' per 10.000, kurių dauguma buvo šiaip sau žiopiai.

Jei pačioje Amerikoje tos demonstracijos po kelių dienų jau bus užmirštos, užsienyje jos galėjo padaryti kitokią įspūdį ir bet kokią taikingą susitarimą dėl pietryčių Azijos dar labiau apsunkinti. Tiesa, New York Times stengėsi tai nugundyti, aiškindamas, kad priešai žina, jog dauguma amerikiečių priešinasi besąlyginiam pasitraukimui iš Vietnamo. Tačiau minėti pranešimai sovietų spaudoje rodo ką kitą.

Kad Amerikoje yra nuomonių skirtumas dėl

bos sandėriais, kultūrinio bendravimu, diplomacija ir propaganda.

Žinia, tai esąs nelengvas žingsnis, tačiau kiaušienės neiškeps kiaušinių nesudaužęs. Būdamas pati turtingiausia ir galingiausia pasaulio šalis Amerika galinti leisti sau klaidos prisipažinimo prabangą.

Dėl to tenkapastebėti, kad Lippmanno senas aiškinimas, jog JAV yra jūros galybė, o ne sausumos, neišlaiko kritikos. Kas iš to, kad tu valdai jūras, jei negali išsikelti jų pakraščiuose? Abu pasauliniai karai buvo galų gale laimėti, kai JAV kariuomenė išsikėlė į Europą ar Azijos salas. Jei negali išsikelti, niekas nesisikaitys su tavo plaukiojimu po atviras jūras.

Idomu, kad tame pačiame New York Times sekmadienio nr., kuriame stengiamasi sumažinti demonstracijų įtaką, priešų laikyseną, yra C. L. Sulzbergerio straipsnis iš lotynų Amerikos, kurioje dabar tas žinomas NYT bendradarbis vieši. Sulzbergeris išpė-

ja, kad pasitraukimas iš Vietnamo turės amerikiečiams katastrofiškų pasekų lotynų Amerikoje, kurioje jie turi milžiniškų interesų. Lygiai taip pat, kaip prancūzai sykią apsisprendę pasitraukti iš Indokinijos, turėjo išsinešdinti ir iš jų pašonėje esančio Alžiro. Lotynų Amerika yra JAV Alžiras. Valsybės galingumas yra didėle dalimi paremta legenda ir mitu. Sunaikink juos vienoje vietoje, jie bus sunaikinti ir kitur.

Tai suprantama ne tik Sulzbergeris. Pagaliau nėra ir jokių įrodymų, kad ginklu jau viskas pietryčių Azijoje pralaimėta.

Apie karinę būklę gana idomius samprotavimus pereitą savaitgalį paskelbė generolas Maxwell D. Taylor, kaip buvęs jungtinio štabo viršininkas ir ambasadorius Vietname, daug prisidėjęs prie JAV įsikišimo. Amerikos karinių pastangų tikslas esąs įrodyti Hanojui, kad jo paties interesai reikalauja sustabdyti pradėtą agresiją į pietinį Vietnamą. Šiaurinis Vietnamas buvęs padėtas bombarduoti 3 sumetimais. Visų pirma pakelti pietinių vietnamiečių ūpą, antra — apsunkinti karių ir karinės medžiagos pristatymą iš šiaurinio Vietnamo, ir trečia — įrodyti šiauriniams Vietnamui, kad jis neturi ne liečiamos teritorijos, bet gali būti nubaustas už savo veiksmus pietiniame Vietname savo namuose.

Dėl visų tų sumetimų bombardavimas negalės būti staiga nutrauktas nieko už tai negavus ir todėl turės būti tęsiamas. Aiškinimai, kad bombardavimas nieko nepadaeda neišlaikęs jokios kritikos. Per buvusias bombardavimo pertraukas priešas 20 kartų padidino savo tiekimą — faktas kuris kalba už save. Be to, apie pusę milijono darbininkų turi nuolat taisyti bombardavimo sužalotus susisieki- mo kelius ir priemonės. Už tat, Tayloro nuomo-

(Nukelta į 2 psl.)

NEW YORKE MIRĖ DAILININKAS POVILAS PUZINAS

A.A. Povilas Puzinas

Spalio 23 d. ryte savo studijoj New Yorke rastas miręs dailininkas Povilas Puzinas. Spėjama, kad mirė iš vakaro širdies priepuoliu. Velionis paskutiniu laiku turėjo savo privačią meno mokyklą Great Neck, L. I., kuriai sėkmingai vadovavo. Mokykla turėjo didelį pasisekimą visoje apylinkėje ir sutraukė daug mokinių. Prieš tai penkerius metus mokytojavo Art League of Long Island. Šalia pedagogo darbo jis visą laiką vertėsi kaip dailininkas portretistas, tapytojas. Šiais metais buvo laimėjęs pirmą premiją iš New Yorko miesto už paveikslą. Ir dabar rengėsi išstatyti vieną paveikslą Guggenheimo muziejuje.

P. Puzinas buvo gimęs 1907 rugpjūčio 3 Rygoje. Jo tėvai buvo kupiskėnai. Aukštąjį mokslą baigė Rygoje — 1932.

Baigęs studijas, persikėlė gyventi į Lietuvą. Nuo 1940-1941 buvo Taikomosios Dailės Instituto dėstytojas Kaune.

Karo metu buvo pakliuvęs į vokiečių kalėjimą. Vokietijon atvyko 1944 lapkričio mėn. Iš ten 1947 persikėlė į Jungtines Amerikos Valstybes. Kurį laiką dėstė Cattin Rose meno mokykloje Jamaicoje, o 1948 persikėlė į Los Angeles. 1956 vėl grįžo į New Yorką, įsikūrė Manhattane, vėl dėstė Cattin Rose Institute ir kitose meno mokyklose.

Dail. P. Puzinas turėjo savo ryškų tapytojo veidą ir buvo geras tapytojas, geras portretistas. Jis turėjo ir savitą tapymo būdą. Pirmą padarydavo tikrą paveikslą studiją — realistinį piešinį, atbaigdavo jį aliejiniiais dažais, o paskui jį sumodernindavo — panaikindavo daug dalių, išjudindavo iš sustingimo, duodamas savo paveikslui daug judesio ir dramatinės įtampos. Visa jo kūryba pulsuoja iškilingu mostu. Pro tą iškilingumą veržiasi gilus skausmas, gėla, kad visa prarasta ar nesugrąžinama. Pavyzdžiui, jo peizažai yra nespalvingi. Mėgo pilką, ru-

IŠ VISO PASAULIO

• BALTUS VALSTYBIŲ 50 metų nepriklausomybės sukakties proga specialaus pašto ženklų Amerikoje išleidimo reikalus randa vis didesnio pritarimo Senato ir Kongreso sluoksniuose, tačiau dar ne tiek, kad užtektų aiškiam pašto administracijos apsisprendimui. Vienas, kitas senatorius aiškina, jog tai grynas pašto vadovybės administracinis reikalus, nereikalingas nei specialaus įstatymo, nei Kongreso ar Senato nutarimų. Bet gi yra 2 institucijos, kurios galėtų būti paveiktos, jei jos matytų, kad tokiu pašto ženklu yra didesnis visuomenėje susidomėjimas. Tą susidomėjimą galima parodyti laiškais, rašomais: Hon. L. F. O'Brien, Postmaster General, Washington, D.C., 20260 arba Citizens Stamp Advisory Committee, c/o Postmaster General, Washington, D.C. 20260.

• EPISKOPALŲ DIOCEZIJOS Philadelphiaje vyskupijos štabo nariai buvo įspėti galimu suspensavimu, jei nesiliaus agitavę ir kurstę neramumus gyventojų, ypatingai jaunimo tarpe. Kai kurie tos vyskupijos nariai siūlė deginti naujokų šaukimo korteles, tuo protestuojant prieš karą Vietname. Ispėjamajame rašte pasakyta, jog galima nesutikti su vyriausybės politika, bet negalima žmonių raginti laužyti įstatymus ir nusižengti viešajai tvarkai.

• JTO SFEROSE kalbama, kad Sov. S-gos ambasadorius Federenko turėjęs apliešti tą postą. Mat, Art. Rytų konflikto problemoms spręsti Saugumo Taryboje specialiai atvyko užs. reikalų viceministeris Kuznecovas.

Be žodžių...

VAKARINĖ JAU PASIDARĖ AUŠRINĖ...

K. S. KARPIUS

Vasaros pradžioje buvau rašęs apie vakarinę ir aušrinę "žvaigždes", kaip mūsų liaudies kalboje vadinamos, tik daugeliui nežinoma, kad tai pati "žvaigždė" amžiumais atlieka dvigubą rolę -- ir vakarinės ir rytinės, ir kad tai ne žvaigždė, o planeta Venera (Venus).

Tie, kurie domėjosi, pastebėjo, kad ji buvo matoma tik saulei nusileidus ir pradėjus temti. Pagaliau, už valandos ir ji nusileisdavo...

Dabar iš vakarinės ji pasidarė aušrinė, nukeliaujanti kitą saulės pusę. Ją galima matyti pietrytinėje erdvėje rytmetį, dar tamsioje, prieš saulės patekėjimą. Ryta, po 5 valandos, Venera ima kilti virš horizonto ir apie 7 valandą matosi aukštoka danguje, graži, didelė, daug skaitesnė, nes po nakties atvėsęs oras yra tyresnis. Ji matoma pailga, nes visais laikais atrodo tik kaip nepilnas puse mėnulis.

Ši kartą besidomintiems, noriu priminti ir kitas planetas, kurios įvairiai maišosi mūsų erdvėje, susitardamos, ir pavienės kaip jų kelią orbitu aplink saulę išpuola. Tas rodo, kad planetos tikrai keliauja aplink saulę, nes kas kartas jos matomos tarp kitų žvaigždžių; tikrosios žvaigždės kas met tuo pat laiku užtinkamos tose pačiose vietose.

Astronomijos moksle padaryta didelė, rimta pažanga kaip pa-
vyko nustatyti, kad ne saulė ir žvaigždės keliauja aplink žemę, bet žemė su kitomis planetomis keliauja aplink saulę.

Mėnulis, mažukas erdvių grumstas, tik 239,000 mylių atstu nuo žemės, planeta Venera veik žemės dydžio skritulys, 25,800,000 mylių toliau nuo žemės, o Jupiteris, didžiausia saulinėje sistemoje planeta, 86,500 mylių diametre, net 390,000,000 mylių atstu nuo žemės. Kai jis būna toje pat saulės pusėje, mūsų akimis sudaro didelį skritumą; mėnulis labai didelis žviesos skritulys, Venera didelė žvaigždė, o Jupiteris mažas. Bet Jupiteris vis tik yra daug didesnė žvaigždė negu pačios didžiausios tikrosios žvaigždės. Žvaigždės, kaip ir mūsų saulė, turi savo ugnį, jos žėri, dega, liepsnoja savo didžiosiose tolybėse.

Andai, bandydamas straipsnį padaryti trumpą, minėjau tik planetą mažą Merkūrą, arčiau saulės, sunkiai matomą, nes tuoje pradingsta saulės žviesos. Plačiau aprašiau planetą Venerą kaip tuometinę "vakarinę žvaigždę". Dabar suminėsiu likusias planetas, kurios visos turi savo kelius aplink saulę toliau už žemės kelio ribas.

Planetos ir tikrosios žvaigždės erdvėje maišosi nežinotam kaip vienodos, turėdamos savo spalvas: tikrosios žvaigždės vienos baltos, kitos baltai mėlynos, geltonos, rusvos, net rausvos. Žvaigždžių rusvumas aiškina jų senumą.

Iš visų aštuonių didžiųjų planetų Venera aiškiai geltona, Jupiteris panašus, ne taip skaidrus, Marsas gerokai rusvos spalvos, šios trys žiba skaisčiau už

pačias didžiasias tikras žvaigždes.

Marsas, šiuo laiku nematomas, yra ta garsi planeta, apie kurią astronomai plačiai kalbėjo, net sakė jog ten esanti koka nors augmenija ir gyvybė. Kai kurie astronomai žitirėjo ant Marso ir "kanalus".

Marso skritulys yra pusiau žemės dydžio, 4,200 mylių diametro. Jis yra apie 141,500,000 mylių atstu nuo saulės, 48,500,000 mylių nuo žemės, kai būna toje pačioje saulės pusėje su žeme. Marsas apkeliauja saulę kartą į 687 dienas, nepilnai du mūsų metus. Jis turi du mažus mėnulus.

Jupiterio orbitas toliau už Marso, apie 483,400,000 mylių nuo saulės, taigi apie 390,000,000 mylių nuo žemės.

Kadangi tarp Marso ir Jupiterio orbitų yra platus protarpis, astronomai tame tarpe surado likučius buvusios, kaip tikrina, kitos planetos, bet ji susprogo, palikę tik jos gabalėlį; du dideli gabalai pavadinti Eros ir Ceres; jie su kitais smulkiais trupiniais visi laikosi tame pačiame anos planetos kelyje ir keliauja aplink saulę nesustodami. Jie matomi teleskopais, saulės žviesla nušviesti kaip ir visos planetos ir mėnuliai.

JUPITERIS, milžiniška plane-

ta, net 86,500 mylių diametro (palyginkit žemės su 7,920 mylių diametro), apie 483,400,000 mylių nuo saulės, ją apkeliauti ima arti 12 mūsų metų. Keliaudami su žeme aplink saulę, mes pasiejam Jupiterį kas 13 mėnesių. Jupiterį suka apie 12 mažų ir didesnių mėnulių.

Tolyn už Jupiterio kelio, menkesnės žviesos "žvaigždės", bet didelės planetos šios:

SATURNAS, apie 73,000 mylių diametro, 886,000,000 mylių nuo saulės tolyme, savo kelią aplink saulę atlieka kartą į 29 1/2 mūsų metų.

URANUS, 31,000 mylių diametro, jau 1,781,000,000 mylių toli nuo saulės, kelią aplink saulę praleidžia 84 mūsų metus.

NEPTUNAS, 34,800 mylių diametro; net 2,791,600,000 mylių atstumoje aplink saulę keliauja 165 metus.

Už Neptuno astronomai surado dar vieną planetą Pluto.

Planetos pavadintos romėnų mitologijos dievų vardais. Jupiteris, Urano sūnus, turėjęs visagalios jėgos ir didybės kaip mūsų Perkūnas. Jis valdė žaibus ir perkūnijas. Tad jo vardas atitinkamai duota didžiausiai planetai.

ŠV. KAZIMIERO KAPINIŲ CHICAGOJE REIKALU

Minios rinkosi į valdines patalpas 55 gatvė ir So. Western kampe, kur didžiojo salėn spalio 22 d. susirinko apie 1,000 lietuvių, susirūpinusių šv. Kazimiero kapinių tvarka. Žmonės sukvietė specialią LB-nės komisiją, kuriai pirmininkauja Algis Regis. Jis padarė pranešimą, pažymėdamas, kad Chicago dioclezija šv. Kazimiero kapinių nenupirkti, o dabar jau laidojimo ir kapinių užlaikymo tvarką įveda, dėl kurios lietuviai katalikai, pavieniai ir grupėmis reiškia protestus, bet kurių arkidiecezija neklausanti. Kai kapinės tvarkė patikėtiniai (trustees), jie skelbdavo sąmatas ir išlaidas, o dabar niekas nežina apyskaitos, nes neskelbiama viešai. Anksčiau buvo surinkta apie du šimtus tūkstančių dolerių, o dabar tuos pinigų tvarkanti arkidiecezija.

Visi susirinkime kalbėjusieji nusiskundė, kad pakeista tvarka nėra patenkintų.

Visi pastebėjo, kad per ilgą laiką buvo susidariusi lietuviška laidojimo tvarka, kurios visi dabar pageidauja. Taip kalbėjo Brazdžionienė, Stankienė, Giedraitienė, Marma, Brazdžionis, Ingaunis. Dr. Bobelis, specialiai atvykęs iš Elgin, pareiškė, kad jo tėvas palaidotas prieš 14 m. šv. Kazimiero kapinėse ir pastatytas ant kapo paminklas, kurį dabar kapinių vadovai reikalavo pašalinti. Daktaras atsisakęs, gi vadovai raštu pagrasino nugriauti paminklą. Jiems daktaras atsakė, kad prieš nugriovimą pakalbėtų su jo advokatu. Kapinių vadovai paliko paminklą ramybėje. Todėl dr. Bobelis sakė, kad reikia su tais vadovais kovoti ir pasiūlė šv. Kazimiero kapinių steigiamą draugiją inkorporuoti su advokato paruoštais įstatais.

Visi kapinių sklypų savininkai, kurių buvo per 600 asmenų, vienbalsiai nutarė Kapinių draugiją įsteigti ir išrinkti 10 asmenų laikiną valdybą, su teise steigti lietuvių parapijose skyrius. Išrinkti šie sklypų savininkai: Giedraitienė, Stončienė, Deveikis, P. Jackus, J. Jackus, Karazija, Drangelis, Liepinaitis, Brazdžionis ir Cecilia. Po to priimta rezoliucija. Su šia rezoliucija nutarta kreiptis į atitinkamas įstaigas, kunigus ir kitus prašant paramos. Dalyviai entuziastiškai plojo rezoliucijos priėmimui ir įgaliojo išrinktuosius dirbti kontakte su Liet. B-nės Apygardos specialia komisija, kad šv. Kazimiero kapinės atgautų senąją lietuvišią lietuvišką tvarką. Įgaliojoti kontaktuoti ir kitų tautų žmonių, turį panašias problemas su kapinėmis.

Pr. S.

ALB CHICAGOS APYGARDOS KOMITETAS PASAULEČIŲ TEISEMS APSAUGOTI LIETUVIŲ ŠV. KAZIMIERO KAPINĖSE

Pasauliečių ir kapų sklypų savininkų Liet. šv. Kazimiero kapinėse susirinkimo, įvykusio spalio mėn. 22 d. Gage Parko Fieldhouse salėje

P A R E I Š K I M A S

Stiprus prisirišimas prie savo tautinės ir religinės bendruomenės jau nuo pat imigracijos pradžios, skatinio lietuvių kurti parapijas, organizacijas, laikraščius ir visa, kas buvo reikalinga žmogaus dvasinio gyvenimo praturtinimui. Trokšdami ir po mirties pasilikti savo-

je bendruomenėje, lietuviai katalikai šio šimtmečio pradžioje įsteigė Chicagoje šv. Kazimiero kapines, kurios tapo mūsų religine ir tautine šventove.

Dideliam žmonių nustebimui, vėliausi administraciniai patvarkymai, įvykdyti neatsiklausus šių kapinių kūrėjų ir išlaikytojų -- pasauliečių, paniekino visa, kas mums buvo miela, brangu ir dėl ko ši šventovė buvo sukurta. Vienišas ir nepagarbus žmogaus laidojimas, grubus administratorių elgesys, cenzūra ir visa eilė veiksmų, suvaržiusių žmonių teises ir lietuvišką šių kapinių charakterį, sukėlė gilų protesto jausmą šias kapines branginančioms pasauliečiams.

Akivaizdoje tokios skaudžios patirties, mes, pasauliečiai ir kapų sklypų savininkai, spalio mėn. 22 dieną susirinkę Gage Parko Fieldhouse salėje aptarti mums brangių šv. Kazimiero kapinių padėties ir apsvaistę mums daromas skriaudas ir neteisę, nutarėme reikalauti, kad

1. šv. Kazimiero kapinių lietuviškas charakteris neturi būti pažeidžiamas jokiais išoriniais potvarkiais. Šios kapinės ir toliau, kaip kad per 60 metų, privalo aptarnauti tik lietuviškų parapijų žmones, o taip pat ir lietuvių kilmės mirusiųsių, pageidavusių būti palaidotais šiose kapinėse, nežiūrint kur jie gyventų.

2. šv. Kazimiero kapinių laidojimo apeigos ir tradicijos privalo būti užlaikomos ir toliau, pagal jų steigėjų palikimą ir kapų sklypų savininkų pageidavimus.

3. šv. Kazimiero kapinėse laidojami mirusieji palydimi savo šeimos narių, draugų, artimųjų ir dvasiško prie amžinojo poilsio vietos.

4. Laidojamieji įleidžiami į duobę ir užkasami tuojau po apeigų šeimos ir dalyvių akivaizdoje. Iš administracijos pusės turi būti dedamos visos pastangos, kad parodyti mirusiems pagarbą, o artimiesiems paslaugą ir suraminimą.

5. Koplyčios naudojimas ir cemento dežių pirkimas neturi būti privalomas, bet leidžiamas tik pagal laisvą apsisprendimą.

6. Kapų puošimas turi pasilikti individualus mirusiojo šeimos reikalas. Tiksliai apšviestas kapas arba raštiškai administracijos tvarkymui perleistas kapas, gali būti perimtas tvarkyti.

7. Užrašus ant kapų paminklų apsprendžia mirusiojo artimieji. šv. Kazimiero kapinėse kiekvienas mirusis turi teisę paminklui, neapribojant šią teisę tik didesnį skaičių sklypų turinčiais.

8. Informaciniai užrašai kapinėse ir kapų administracijos pranešimai sklypų savininkams privalo būti taip pat ir lietuvių kalboje.

9. Pagal Ekumeninio Kongreso dvasią ir paraginimus pasauliečiams arčiau įsijungti į Bažnyčios santvarką, kapinės yra pasauliečių institucija. Kapinių tvarka

IŠ KITOS PUSĖS...

Washingtonė užpraėtą savaitgalį įvykusi mūsų veiksmų konferencija susilaukė kiek didesnės visuomenės dėmesio dėl tos paprastos aplinkybės, kad ji sutapo su demonstracijomis prieš Vietnamo karą. Daugelis stebisi, kodėl toji konferencija negalėjo įvykti sekantį savaitgalį, kada būtų sutapusi su ministerio J. Kajecko 70 metų sukaktimi, ką ALT ir siūlė padaryti.

O gal buvo ypatingai svarbių ir skubių reikalų, kurių sprendimų negalėjo atidėlioti? Jei mano informacijos yra teisingos -- o jei neteisingos, tebūnie paraginimu paskelbti visą tiesą -- vienas svarbiausių dienotvarkės punktų buvo manifesto teksto priėmimas. Tas dokumentas skelbia, kad 1968 mūsų Viešpaties Dievo gimimo metais sueina 50 metų nuo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo ir taip toliau. Kaip ir galėjai tikėtis, užvirė didžiausi ginčai, kas turi po tuo dokumentu pirmas pasirašyti. Pagal pirmą versiją, parašai turėjo eiti tokia tvarka: Lozoraitis, Valiūnas, Sidzikauskas, Bačiūnas, Rudis. Tačiau tai sukėlė protestų. Naujas JAV bendruomenės pirmininkas Nainys reikalavęs ir sau teisės pasirašyti tą dokumentą ir atitinkamoje aukštumoje. Buvę nurodyta, kad Lozoraitis konferencijoje nedalyvavo ir todėl neturi teisės pasirašyti, o be to viskas vyksta JAV teritorijoje, kurioje šeiminku jaučiasi ALT ir t.t. Taip ir nežinau, kaip galų gale buvo sutarta, gal grįžta prie seno papročio tokiais atvejais pasirašyti abėcėlės tvarka...

Kiekvienas ginčas ir diskusijos padeda ar bent turi padėti išryškėti tiesai, gi man šiuo atveju, žiūrint iš kitos pusės, atrodo, kad visas ginčas mūsų aukotojams kaštavo kiek per daug. Reikia skaičiuoti, kad kiekvienas diskusijų dalyvis savo institucijos išdą ištuštino bent po porą šimtų dolerių. Ir jei taip, ar negalėjo dėlto susitarti raštu ar telefonu? Už dešimt kartų mažesnę sumą kuris nors mūsų rašto žinovų galėtų parašyti ko gero dar geresnį manifestą. Ar negalėjo suderinti tą suvažiavimą su koku didesniu subuvimu, kongresu ir pan.? O gal net būtų galima pasirašymo tvarką surišti su auka -- kas daugiau duos, gaus teisę aukščiau pasirašyti! Rasit, gal galima būtų surinkti visai padorią sumą pinigų?

Tai yra klausimai, kurie kyla kiekvienam mūsų veiklos stebėtojų. Nuo jų atsakymo priklauso ir atgarsis, kurį ta veikla paliks platesnėje visuomenėje.

(vm)

neturi būti pasauliečiams primesta.

10. šv. Kazimiero kapinės turėtų būti administruojamos pasauliečių, vadovaujantis sklypų savininkų pageidavimais ir šių kapinių kūrėjų branginamomis religinėmis ir tautinėmis tradicijomis.

Šio susirinkimo dalyviai taip pat apgailestauja, kad naujų potvarkių šv. Kazimiero kapinėse įvedimo pasekmės pažeidė pasauliečių ir dvasiškojo glaudžius dvasinius ryšius. Dvasiškiečiai, užjaušdami nenuslepimus parapijiečių vidinius išgyvenimus sąryšyje su neįtikėtinais potvarkiais, jaučiasi bejėgiai ką nors pagelbėti dėl baimės nusikalsti aukštesniajai vyresnybei. Vis didėjanti dvasinė spraga ir minčių sąlyčio stoka tarp daugelio giliai nusivylusių pasauliečių ir neįmanomą padėti neįstengiančių apginti dvasiškių, daro didelę žalą Bažnyčiai.

Giliai jausdami ir išgyvendami šią žalą Bažnyčiai ir skriaudą bendruomenei, mes atsišaukiame į parapijų klebonus, į lietuvių dvasiškius ir pasaulietiškas or-

ganizacijas, paremti mūsų pastangas šią skaudžią padėtį Lietuvių šv. Kazimiero kapinėse teigiamai išspręsti. Tyla žaloja mus visus.

Susirinkimo įgaliojoti:

Algis A. Regis,
Pirmininkas

Kazys Barzdukas,
Sekretorius

MALE HELP

WANTED EXPERIENCED
MACHINISTS (All-Round)
TOP RATES
EXCELLENT BENEFITS
Apply Now:
THE WILSON EQUIPMENT
& MFG. CO.
172 EAST AURORA ST.
WATERBURY, CT.
Call 1-755-1175 for appointment at
your convenience. (115-116)

Women Wanted For Light Factory Work

Openings on
Second Shift
Apply in Person

Kennedy
Manufacturing
Corporation
1438 Washington Street
Stoughton, Mass.

(115-116)

Vietnamas...

(Atkelta iš 1 psl.)

ne, priešas už bombardavimo sustabdymą turėtų duoti ką nors apčiuopiamesnio negu vien pažadą derėtis ar sustabdyti infiltraciją. Jis turėtų sustabdyti savo teroro veiksmus pietinėje Vietname ir pagal 'tą veiklą' galėtų būti derinamas bombardavimo sumažinimas ar padidinimas.

* VOKIEČIŲ IR AUSTRŲ teisininkų metinė konferencija, įvykusi Regensburge, sutiko svarstyti ir tirti Baltijos valstybių okupacijos klausimą tarp tautinės teisės požiūriu.

Viešėdami Chicagoje pirkite naujo modernioj

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

ČIA GĖRIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Asbach Uvalt Import. Brandy ... 5th — \$5.49
2. M. & Moore 5 years old
86 proof Whiskey 5th — \$3.19
3. Cointreau Liqueur & Brandy 5th — \$4.95
4. Chateau De PARAMA
New York State Champ. Bot. — \$2.98
5. French Bordeaux Wine 5th — \$0.98

6. May Wine Imported
From Germany 5th — \$0.98
7. Imported 5 Star Greese Brandy 5th — \$4.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštu.

DIRVAThe Lithuanian Newspaper
Established 19156907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
Telephone: 431-6344Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiurkė.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus
liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiurkė ir Vytautas Gedgaudas

Talkos galimybių temą tęsiant

Praejusiame ALTS-gos Seime, įvairių naudingų sugestijų ir pasiūlymų eilėje, iškilo taip pat reikalas įtraukti didesni skaičių moterų į aktyvią Sąjungos veiklą. Negali sakyti, jog toks sumanymas ar siūlymas išplaukė iš tos aplinkybės, kad moterys ALT S-gos veikloje visai nebūtų pasireiškę. Jos reiškiasi, kai kurios net vadovaujamose pozicijose. Bronė Paplėnienė yra ne tik vyr. valdyboje, bet taip pat visą laiką gyvai reiškiasi vietos skyriaus ir kitų artimųjų organizacijų veikloje. Jos pėdomis seka visa eilė aktyvių moterų veikėjų. Emilija Čekienė taip pat ne vienoj kadencijoj buvo aktyvi vyr. valdybos narė, yra ilgametė LN Fondo pirmininkė, gyvai bendradarbiauja Dirvoje, skaito paskaitas ir t.t. Yra dar visa eilė iškilių moterų, besireiškiančių visuomeniniame darbe, bet, kaip dažnai tokiais atvejais būna, jos, kad ir artimos ALTS-gos idėjoms ir tikslams, didesnę savo darbo dalį pašvenčia kitoms organizacijoms talkindamos.

Negali sakyti, jog tai visuomeninė nuodėmė, talkinti gerų tikslų siekiančioms organizacijoms. Balfas, L. Bendruomenė, tai organizacijos, kurios sunkiai išsilaikytų be moterų talkos. O juk turime visą eilę organizacijų, kuriose vien moterys ir veikia, kaip, antai Moterų Taryba su savo skyriais, D.L.K. Birutės Draugija, neolitanės, skautės ir t.t. Tose bendrinės organizacijose didelę darbo ir talkos dalį yra atidavę ir atiduoda tautininkės.

Organizacijų veiklai po vasaros atostogų atkutus ir tų organizacijų skyriams svarstant ateities veiklos klausimus, kai kur (pvz. Rochesteryje) ALTS-gos skyriaus susirinkime iškilo teigiamai įvertintas ir moterų aktyvesnės talkos klausimas.

Be abejo, šis klausimas neišsprends vien moterų pakvietimu dalyvauti susirinkime. Tuo labiau, jis neišsprends pakvietus jas tik tam, kad po susirinkimo būtų suruoštos "kuklios vaišės". Skyrių ateities veiklą planuojant ir tuose darbuose norint turėti aktyvesnės moterų talkos, reikia pramatyti tokie veiklos bruožai, kurie moteris patrauktų, jas noriai darban įjungtų ir kad jos iš to darbo matytų naudą ir moralinį pasitenkinimą.

Ne kartą esame minėję, jog ALTS-gos veikla apima daugelį sričių ir jos tikslai nesiriboja vien politinės partijos rėmuose. Daugelyje sričių reikalinga platesnė talka. Ton talkon privaltėtų ateiti ir moterys, tik ne stebėtojo vaidmeny, o visa širdim, visa energija ir prisirišimu bendrai idėjai.

j.č.

Mums rašo

KRYŽIUS
NEW YORKE

Buvusioje Pasaulinėje mugėje New Yorke buvo pastatytas tautinis kryžius visuomenės suaukotais pinigais ir kainavo stamboką sumą. Mugės vieta tapo paversta viešu parku ir per dideles pastangas jis buvo paliktas. Bet tie, kurie užsispyrė palikti kryžių nepagalvojo ir nepaklausė patarimų, jog nėra prasmės jį ten palikti, nes bus tamsių gai-

valų nuolatos gadinamas. Aš pats šiame laikraštyje tuo rašiau, bet kaip sakoma, šuns balsas į dangų neina.

Dabar, kuomet kryžius yra apgadintas gana rimtai ir dar prašo aukų jam taisyti, manyčiau jau pats laikas tiems užsispyrėliams susiprasti, prisipažinti savo klaidoje, ir pasimokyti ateičiai, kad ką nors darant reikia pagalvoti ir apie rytojų.

Dabar jau girdėti balsų, galkokia organizacija galėtų perimti ir surasti tinkamą vietą, arba aptverti aukšta tvora, kad niekas neprieitų. Aptverti? Nemanyčiau, kad tvora apsaugos nuo chuliganų ir beto koks tikslas aptverti, jeigu buvo paliktas kaip paminklas, kurį visi galėtų matyti.

Kaip minėjau, aš perspėjau dėl jo likimo ir pasiūliau perduoti skautų

stovyklai, kur tikrai jis būtų prižiūrėtas ir kartu būtų pavyzdys mūsų vieningumo, kurio mums taip trūksta.

Ko gero, parkų valdyba pareikalaus jį išimti ar net patip pašalins kaip netinkamą viešame parke. Ir taip suaukotipinigiškai kilniam tikslui, nu-eis vėjais per kurionors neapgalvotą užsispyrimą.

Brangieji veikėjai, tokiu švaistymu suaukotų pinigų be rimto apgalvojimo toli nenuėisite ir nieko neatsieksite.

A. Mičiulis

INFORMACIJA KAIP KOVOS PRIEMONĖ

Paskutiniame Amerikos Lietuvių Bendruomenės Tarybos suvažiavime buvo svarstytas lietuviškosios informacijos anglų kalba klausimas ir pabrėžta geros informacijos svarba ir jos sklaidimo sunkumai, ypač liečiant Amerikos spaudą, radiją ir televiziją. Tie sunkumai yra dviejų rūšių: finansiniai ir kokybiniai. Informacijai rinkti ir jai paruošti reikia profesinio lygio personalo, kad reikiama informacija būtų atitinkamai aukšto standarto, nustatyto didžiųjų Amerikos informacijos šaltinių. Šito standarto nepasiekus, nedaug būtų vilties, kad amerikiečių spauda ar radijas ją pasinaudotų. Lygiu būdu reikia ir pinigų tiems profesinio lygio žurnalistams apmokėti, nekaltant jau apie fantastiškas radijo ir televizijų laiko kainas bei kitas su tuo susijusias išlaidas. Greta tų dviejų sunkumų prisideda priešbolševikiška lietuviškosios informacijos tendencija, kuri susikerta su amerikiečių informacijos šaltinių koegzistencine tendencija, nepakenčiančia prieštaravimo ir stekiančio priešbolševikišką informaciją nustelbti.

Lietuviškajai informacijai per plačiuosius Amerikos šaltinius paskleisti reikalinga pagalba. Aiškus dalykas, kad tokios pagalbos mes tegalime susilaukti iš priešbolševikinio nusistatymo žmonių, kurių pasaulėžiūra bolševikų atžvilgiu sutampa su mūsų pasaulėžiūra.

Žurnalo "American Opinion" numeris, kaip Dirvoje ir kituose laikraščiuose buvo trumpai minėta, paskelbė Rose Beverage Shields straipsnį apie užimtose kraštuose sovietų įvykdytą genocidą, pavadintą "Pavergtieji", su paaiškinimu, kad tas straipsnis esąs "Pamoka apie sovietų svetimų žemių grobimo techniką". Tame straipsnyje, greta kituose kraštuose vykdyto genocido, yra aprašytas ir Lietuvoje sovietų prarastas nekaltų žmonių bestiališkas žudymas bei masinis vežimas į Sovietų Sąjungos gilumą. Talingos žurnalistas vaizdžiai parašytas, Lietuvos genocidas pavaizduotas Rainių miško ir Praviensio žudynių nuotraukomis. Šis straipsnis pirmiausia turėtų būti paskaitytas mūsų vaikų, kad ir jie įsijaustytų bausia lietuvių tautos tragediją ir į pasaulio kurtumą. Mes patys turėtume perskaityti ne tik tą straipsnį, bet visą žurnalą, kuriame yra tiek daug svarbios ir objektyvios medžiagos, skirtingos komunistinės veiklos nagrinėjimui visame pasaulyje. Tos medžiagos nerasi kituose amerikiečių laikraščiuose.

Svarbu šį žurnalą paskleisti amerikiečių tarpe. Kaip koncertas be publikos, taip ir straipsnis be skaitytojų neturi jokios reikšmės. Mūsų vadovaujančios organizacijos turėtų pagalvoti apie didesni skaičiaus "American Opinion" numerio nusipirkimą tiesiai iš leidyklos, American Opinion, 395 Concord Avenue, Belmont, Mass. 02178. Jau pats faktas, kad didesnė organizacija kreipiasi į leidyklą, būtų to žurnalo leidėjams didelis aktyvus tolimiesiam darbui. Bet to negana. Žurnalą reikia dar parduoti (ne dykti duoti) eiliniams amerikiečiams mokykloms, bažnyčioms ir šaltoms, bibliotekoms. Tai sunkus ir nedėkingas darbas, bet labai svarbus. Greta to, toks žur-

Kanados Lietuvių Bendruomenės Tarybos Suvažiavimas

Priešpjetiniame posėdyje pranešimai daugumoje buvo paruošti raštu. Tas sutaupe šiek tiek laiko ir posėdis buvo baigtas kiek anksčiau. Visuomet yra sunkiau tvarkytis ten, kur tenka susitikti su pačiu reikalų nagrinėjimu ir diskusijomis. Po pietų pertraukos kaip tik ir ėjo atstovų pranešimai ir diskusijos. Pirmoj eilėj buvo išklaustyta Galgerio ir Port Williams apylinkių gauti pranešimai raštu. Jie, suminėję kas buvo padaryta, reikė pagedavimą, kad juos kartkartėmis aplankyti centro žmonės. Toliau ėjo Toronto, Delhi, Londono, Hamiltono, Montrealio, Rodney, St. Catharines, Sudbury, Welland ir Winsoro apylinkių pranešimai. Jų pranešimuose išryškėjo, kad visur buvo iškilmingai minima Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimas ir atstatymas, motinos diena, trėmimai Sibiran, Lietuvos kariuomenės atsikūrimas ir kt. Pagal išgales kiekviena apylinkė judėjo, dirbo. Didžiosios apylinkės turi choras, tautinių šokių grupes, vaidybos sambūrus. Pav. Sudbury jau keletas metų kai puoselėja kanklių muziką. Toronto yra padaręs gražią pradžią su skudučiais ir eina prie kanklininkų orkestrėlio sudarymo. Be to, Toronto apylinkės valdyba yra užsimojusi pastatyti paminklą lietuvių kapinėse Port Credit'e. Taipgi ir Niagaros pusiasalio lietuviai koncentruojasi į paminklo statymą prie didžiojo krioklio.

Bene labiausiai buvo įsitraukusi į darbą šiais metais tai Montrealio apylinkė. Jinai ant savo pečių išnešė gan sunkią naštą: teko suruošti XIII-ji Kanados Lietuvių Diena, kuri sutelkė daugiau svečių negu buvo numatyta. Ottawos apylinkės atstovė pasiūlė sekančiais jubiliejiniais metais Lietuvių Dieną ruošti Kanados sostinėje. Tačiau kur jinai įvyks, dar nėra paaiškėję. Daugelio atstovų mintys nukrypo į Niagaros pusiasalį ir Londono apylinkę. Greičiausiai viena iš tų dviejų pastarųjų vietų ir bus pasirinkta. Laikas jai nustatytas 1968 m. spalio mėnesio padėkos savaitgalis.

Šiuo momentu įvyko mažas nukrypimas nuo darbotvarkės, nes atvyko PLB pirmininkas J. Bachunas ir ponis. Aukštuosius svečius suvažiavimo dalyviai sutiko plojimu ir atstojimu. KLB krašto valdybos pirmininkas A. Rinkūnas, šiltu žodžiu pasveikinęs ir padėkojęs už atsilankymą, pakvietė žodį tarti PLB pirmininką J. Bachuną. Pirminkui baigiant savo žodį, prie scenos priartėjo Mažosios Lietuvos Moterų draugijos atstovės. P. Šernaitė jautriu žodžiu kreipdamosi į p.p. Bachuną ir išreiskus-

si padėką už monografijos išleidimą, paprašė priimti jų simbolinę dovanėlę, kurią įteikė Mažosios Lietuvos Patriarcho duktė Elzė Jankutė.

Toliau sekė diskusijos, kurios protarpiais buvo gana gyvos.

Toronto apylinkės pirmininkas G. Balčiūnas visus suvažiavimo dalyvius pakvietė į jų ruošiamą Kanados šimtmečio progą balių Kingsway erdvioje salėje. Pagal patalpų dydį svečių buvo retokai, nes Toronto ateitininkai tuo pačiu metu turėjo šokius Prisikėlimo parapijos salėje. Pats balius praėjo gražiai. Buvo ir programa, kurią išpildė mergaičių trio ir humoristiniai dalykėliai, paruošti S. Kairo ir pirmininko G. Balčiūno. Pažymėtina, kad į balių, be PLB pirmininko Bachuno ir ponios, atsilankė daugelis krašto tarybos narių ir Lietuvių Dienos Montrealyje iškilioji lietuvaite Nijolė Kazlauskaitė.

Rytojaus dieną (sekmadienį) posėdis truko apie keturias ir pusę valandos. Buvo padaryti tam tikri pakeitimai KLB krašto tarybos rinkimų taisyklėse, aptarti jubiliejiniai 1968 metai, keturioliktosios Lietuvių Dienos reikalai, 1968 m. sąmatos priėmimas, Atstovų į III-ji PLB seimą rinkimai ir kiti įvairūs klausimai.

Bene didžiausio susidomėjimo centre reikėtų laikyti III-jam PLB seime atstovavimo reikalus. Iš tikrųjų tai rimtas klausimas. To klausimo rimumas išplaukia jau iš praėjusiuose seimuose atstovavimų patirties. Mažosios kolonijos pagedavo, kad daugiau būtų atsižvelgiama ir leidžiama pasireikšti joms.

Tačiau tiek į krašto tarybą, tiek į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimus joms nebuvę galimybių patekti. Taigi rinkimai ir šį kartą buvo padaryti ir praversti paskubom, nesukeliant jais visuomenėje kiek didesnio susidomėjimo. Trumpai, KLB krašto valdybos pirmininkas referavęs tą klausimą pranešė, kad Kanadai esąs nustatytas 16 atstovų skaičius ir juos, kaip anksčiau taip ir dabar geriausiai būtų išrinkti čia pat šiame suvažiavime. Taip ir buvo padaryta. Buvo siūlomi kandidatai ir slapto balsavimu išrinkti šie: A. Rinkūnas, J. Kardelis, A. Viskantas, dr. P. Lukoševičius, Stp. Kairys, G. Balčiūnas, Stp. Kęsgaila, R. Verbyla, L. Skripkutė, dr. M. Ramūnienė, kun. P. Ažubalis, Tėvas Placidus OFM., E. Jurkevičienė, Aug. Kuolas, A. Šetikas ir J. R. Simanavičius. Kandidatais liko: dr. J. Sungaila, dr. A. Pacevičius, L. Tamošauskas, A. Šukys, J. Matulionis ir J. Šiaučius.

Taigi PLB III-jam seime apylinkės bus atstovaujamos šiaip: Toronto — 9, Montreal — 4, Hamiltona — 1, Ottawą — 1 ir St. Catharines — 1. Norint labiau apjungti visos Kanados lietuvių vieną bendruomeninę šeimą, būtų buvę pravartu pagalvoti ir apie kitokį apylinkių atstovavimą. Kodėl ir šį kartą negalėjo patekti į seimą ne vienas iš vakarinės Kanados lietuvių? Juk rimtai į reikalą žiūrint didelio skirtumo nebūtų, jei bet kurią didžiąją koloniją atstovautų ne dešimtis, o tik kokie 2 ar 3 asmenys. Ne kam kitam, o tik tiems patiems atstovams kris ant jų pečių didelė našta aplankyti visas

kolonijas su pranešimais apie seimo nutarimus ir jo atliktus darbus.

Išrinkus revizijos komisiją, į kurią ėjo p. Daniliūnas, L. Skripkutė ir Ignaitis ir išklausius rezoliucijų komisijos pranešimo, suvažiavimas buvo baigtas Tautos Himnu.

pb

TORONTO

TĖVŲ SUSIRINKIMAS TORONTE

Maironio vardo šeštadieninės mokyklos tėvų susirinkimas, įvykęs spalio 22 d. Prisikėlimo parapijos patalpose, išklausė vadovaujančių mokyklai asmenų pranešimų, aptarė visą eilę aktualių reikalų ir išsirinko naują tėvų komitetą.

Susirinkimui praversti sudarytas prezidentumas, į kurį ėjo pirmininku J. Jankaitis ir sekretorium L. Kalinauskas. Tėvų komiteto pirmininkas L. Šeškus savo pranešime išreiškė padėką organizacijoms ir atskiriems asmenims, kurie suprasdami lituanistinio švietimo reikšmę, mokyklą rėmė ne vien tik moraliai, bet ir gausiomis aukomis, kas žymiai sumažino tėvų komitetui mokyklos išlaikymo rūpesčius. Taip pat prisiminė giliu padėkos žodžiu parapijas, mokytojus, bendradarbius ir visus, kurie bet kuriuo būdu prisidėjo, kad darbas normaliai galėtų būti dirbamas. Iš mokyklos vedėjo J. Andriulo pranešimo paaiškėjo, kad mokinių skaičius artėja prie 600. Iš viso yra 23 klasės su dešimčia skyrių. Bendriems reikalsams leidžiama naudotis dar dviem salėmis.

Į tėvų komitetą išrinkta: Z. Girdauskas — pirm., J. Kulikauskienė — vicepirm., L. Kalinauskas — sekr., A. Vaičiūnienė — įzd., K. Čepaitis, A. Jagelienė, V. Simkus ir P. Zaleckienė — nariai, kuriems atiteks įvairūs kultūriniai parengimai ir kt. Revizijos komisija palikta ta pati. Praėjusiais metais, išskyrus tris, visi tėvai artimai bendravo su mokykla ir atliko jiems uždėtas pareigas pavyzdžiai.

LOS ANGELES

TIMELESS LITHUANIA PRISTATYMAS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Los Angeles skyrius ruošia buvusio Jungtinių Amerikos Valstybių Pasiuntinio Lietuvoje Hon. OWEN J. C. NOREM knygos

TIMELESS LITHUANIA antrosios laidos pristatymą 1967 m. lapkričio mėn. 25 d., 7:30 v. v. Lietuvių Tautinių Namų salėje, 3356 Glendale Blvd., Los Angeles. Šiame pobūvyje maloniai sutiko dalyvauti pats knygos autorius dr. OWEN J. C. NOREM ir duoti knygas įsigijusiems savo parą. Be to, pasižadėjo dalyvauti ir kalbą pasakyti Lietuvos konsulas Los Angeles mieste dr. J. J. Bielskis ir ponis.

Kviečiami Los Angeles ir jos apylinkių lietuviai gausiai dalyvauti.

Po iškilmų — kavutė ir užkandžiai. (br.)

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Julius R. Smetona

KODĖL 'UZBEKAMS' DIRBO GERIAU NEGU SAU?

Spalio 13 d. į Vilnių buvo sušaukti "Taškento statytojai" iš visos Lietuvos. Jiems dalino ženklelius, laikuriams ir "garbės raštus" už gerai atliktą darbą. Ta proga vaizdžiai papasakota Tiesoje, kaip tiems statytojams teko dirbti Taškente:

"Aš mačiau šių vaikų ir merginų veidus susirūpinusius, ir piktus, ir labai pavargusius. Jie išskleidė Taškente pirmąją palapinę, kai temperatūra net pavėsyje pasiekdavo daugiau kaip keturiasdešimt laipsnių (t. y., daugiau kaip 104 F) karščio. Tokių karščių uzbekai nematė daugiau kaip aštuoniasdešimt metų. Mūrininkų brigados brigadininkas Robertas Gasys, nuo pirmos iki paskutinės dienos išbuvęs Taškente, prisiminė, kaip nuo plytų kisdavo rankos, o nuo dulkių ir karščio nebuvo kuo kvėpuoti. Daugiau kaip du dešimtmečius išsėdėjo už vairo vilnietis Aleksiejus Garkuša, daug sunkių reisų buvo jo gyvenime, tačiau Taškente buvo sunkiausia. Jis pasakojo, kaip nuo karščio radiatoriuje užvirdavo vanduo, o termometras kabinoje rodydavo šešiasdešimt laipsnių (140 F). Tačiau visi — ir mūrininkai, ir kranininkai, ir vairuotojai

-- kai reikėjo, dirbo net po dvi pamainas".

Sako, -- "Istorija nežino tokių statybos tempų", o taip buvę todėl, kad... "nė vienas tarybinis žmogus neliko abejingas savo brolių uzbekų nelaimėi".

Skeptiški realistai, klausydami tų pasigėrėjimų, bando spręsti tokią "aritmetikos" uždavinį: Uzbekų krašte apie 9 mil. gyventojų. Iš jų -- apie 6 mil. uzbekų ir daugiau kaip 2 mil. rusų kolonistų, kurie telkiasi beveik išimtinai miestuose. Taškente 1939 metais buvo apie pusė milijono gyventojų, ir tada jau dauguma jų buvo rusai. Dabar Taškente daugiau kaip milijonas. Kokiams broliams skubėta padėti, atstatant Taškentą?

Būdinga, kad iš Lietuvos nusiųstieji statybininkai Taškente, nors ir nepalyginti sunkesnėse sąlygose, dirbė geriau, negu Vilnuje, Kaune ir iš viso Lietuvoje. Sako: "Respublikos tiekimo organizacijos sugebėjo beveik už penkių tūkstančių kilometrų esančią statybos aikštelę palyginti sklandžiai aprūpinti medžiagomis, įrengimais, kai tuo tarpu neretai, šioms organizacijoms esant pašonėje, jaučiami dideli sutrikimai. O kaip slūbuoja statybos

dėl nesklaidumų transporto darbe!"

Visa tai, pasirodo, esąs nusiųstųjų statybininkų viršininko Fiodoro Kudriavcevo nuopelnas: tai jis taip uoliai spustelėjo, kad Taškento "uzbekams" būtų dirbama geriau, negu Lietuvos miestams. (ELTA)

AR REIKIA VENERAI SIJONO?

"Vienos mūsų rajono vidurinės mokyklos mokinės taip pat "nekalta" demonstravo savo kūno linijas -- išsirengę nuogos, šoko ant stalo ir leido savimi "nuoširdžiai" gėrėtis mokslo draugams".

Tai pasakoja JAUNIMO GRETŲ žurnalui penki Žaliosios (Vilkaviškio r.) aštuonmetės mokyklos mokytojai. Jie nepasakė, kurioje -- ar lietuviškoje -- vidurinėje mokykloje taip atsitiko.

Ta byla Žaliosios mokytojams baigta, nes, sako tos "šaunios merginos" buvusios mokytojų nubaustos. Rašo jie dėl vienos tame pačiame žurnale išspausdintos nuogos moters nuotraukos (toli gražu ne pornografinės). Jie susirūpinę, kaip į tokias nuotraukas žurnale žiūrės mokiniai, "tokie smalsūs priešingos lyties atžvilgiu". Iškilio amžinasis "nuogybių klausimas" mene. Tam klausimui aiškinti žurnalas pasikvietė du universiteto dėstytojus, kurie ėmėsi aiškinti "ar rei-

kia Venerai sijono?"

Išdėstę visą nuogo kūno menišką vaizdavimo istoriją (Graikija, Vatikanas ir prel. Dambrausko kova su dailininkais), universiteto pedagogai išvadoje pasisako prieš kraštutinį puritanizmą. Sako:

"Suprantama, jei, ilgą laiką vengę akto spaudoje, užtvindysime žurnalų puslapius jo reprodukcijomis, bandysime "atgauti" prarastą laiką, iš anksto neparusę žiūrovų, rezultatas bus nelgiamas. Bet meno kūrinį "apkelnėjimas" tikrai nepadės išugdyti sveiko kūno ir dvasia žmogaus".

Pažymėtina, kad oficiali bolševikų "partijos linija" lyčių moralės atžvilgiu yra griežtai konservatoriška ir puritoniška. Tokią viešąją laikyseną jie padarė norma ir Lietuvoje. Tik pastaraisiais keliais metais pradėjo rodytis šiek tiek kuklių nukrypimų nuo tos linijos. Tą ir turi galvoj profesoriai, minėdami "prarastą laiką". Bet oficialusis puritoniškumo šydas, pasirodo, nesukliudė įsikeroti ir priešingam kraštutinumui. Toki "baletai", kaip Žaliosios mokytojų minimasis, priešbolševikiniais laikais Lietuvoje būtų tiesiog neįsivaizduojamas dalykas. Toki "papročiai" bus tik dabartiniiais laikais Lietuvon atėję. "iš rytų šalelės" atnešti. (ELTA)

• Jonas Ragauskas, buvęs kunigas, keliolika pastarųjų metų garsėjęs Lietuvoje kaip žemesniojo išsilavinimo žmonės pritaikintos priešikybines propagandos kūrėjas ir skleidėjas, mirė Vilnuje, spalio 11 d. Prieš pusantros mėnesio jam, jau kuris metas neviltingai sergančiam, suėjo 60 metų amžiaus. (E)

P. Puzinas

Ištrėmime (aliejus)

Remkim antikomunistinį sambūrį

Amerikiečių antikomunistinis sambūrys "Citizen for Freedom" ėmėsi iniciatyvos sutelkti kai kurias Amerikos organizacijas bendrai antikomunistinei akcijai Sovietų Sąjungos 50-ties metų revoliucijos sukakties proga. To Sambūrio paruoštoji proklamacija, skelbianti lapkričio 7 "A Day of Mourning for the Victims of Communism" susilaukė gyvyto pritarimo tiek pasaulietinių, tiek religinių organizacijų tarpe.

Sambūriui vadovauja Malcolm Douglas-Hamilton. Jame ypač aktyviai veikia lietuviams gerai pažįstamas Reader's Digest redaktorius Eugene Lyons. Jo nauja priešbolševikinė knyga "Workers' Paradise" išėjo tik prieš porą savaitių.

prieš porą savaitių.

Į savo posėdžius minėtas Sambūrys pakvietė ir kelis Sovietų pavergtų tautų organizacijų atstovus. Iš lietuvių buvo pakviesti ir posėdžiuose dalyvavo: V. Sidzikauskas, Lietuvių Laisvės Komiteto pirmininkas (jis drauge atstovavo ir ACEN) ir G. Žilionienė, Pabaltijo Moterų Tarybos pirmininkė.

Per tris savaites minėta proklamacija jau pasirašė ir pasižadėjo remti 63 organizacijos ir visa eilė įtakingų amerikiečių. Be kitų pavergtų tautų, proklamaciją ir pačią akciją remia: ACEN, Lietuvių Laisvės Komitetas, Pabaltijo Moterų Taryba, Lietuvių Moterų Klubų Federacija.

PLANINGAS TAUPYMAS

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas $4\frac{3}{4}\%$ išmokamas du kart per metus už visus taupymo suskaitus.

MUTUAL Federal SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING JOHN J. KAZANAUSKAS, President

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

PASKOLOS

perkant namus daromos ilgims terminams ir prieinamais nuosimčiais mėnesiniais išsimokėjimais.

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary

4 $\frac{3}{4}$ %

ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5 %

ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS • 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

PO DVIDEŠIMT METŲ

BENEDIKTAS ZABIELA

(2)

Nei vienas iš judviejų nepasizymėjo iškalbingumu ir kits kito mintis suprastavo vos pora žodžių pasikeisdami. Po gana kuklių pusryčių abu draugus vienas iš ekslegionierių, rodydamas pirštą į save, nusivedė į patį stovyklos galą. Įsivedęs į apgriuvusį baraką, kame stovėjo du dideli įmūryti variniai katilai, sugrūdęs plytą į smulkius gabalus, pamokino kaip reikia šveisti. Parodęs dvyliką valandą, rankiniame laikrody, pasakęs "fini" išėjo.

Kol pirmąjį katilą draugai nušveitė, truko valandą laiko. Tuo metu Algis buvo išėjęs lauk porą kartų. O Vidas tik vieng, bet jis buvo pastabesnis ir, sugrįžęs pasakė:

- Tvorą, kuria stovykla aptverta nėra aukšta.
- Ne, tik dilgynių daug.
- Tai, ilgom kelnėm dilgynės nebaistos.

Po penkiolikos minučių abu draugai išėjo atsikvėpti.

— Aš manau, kad mokytojas kada nors buvo legione, — vėl prašneko Vidas.

— Galbūt, — pritarė Algis ir žengė į dilgynės tvoros link. Paskui jį pasekė ir Vidas. O dvyliką valandą mažoj stotelėj draugai įlipo į traukinį. Tik vienas troškimas — kaip greičiau ir toliau nuo surenkamosios stovyklos.

Kada pasiekė savo buvusią stovyklą, praėjo keletas dienų. Grįžo išvargę, sulyšę, gerokai murzini. Nesipasa-

kojo niekam, kur buvę. Rodėsi jiems, kad visa stovykla apie tai žinojo. Sutikę mokytoją vengė pažiūrėti jam į akis. Nuo to meto, ką žmonės bebūtų kalbėję, atrodė, kad tik apie juos kalba. To verčiami pradėjo vengti stovykloje buvusių draugų. Tarpusavyje pasidarė dar vieningesni, kalbėjo tik pašnibždomis.

Lietingą rudens rytą stovyklos raštininkas, iškabinęs skelbimą, bėgo į raštinę. Vidas nešdamas iš virtuvės šilto vandens puodą arbatai, nekreipdamas dėmesio į lietu, raštą perskaitė nuo pirmos iki paskutinės raidės. Grįžęs į kambarį tyliai sušnabždėjo Algiui į ausį: v-e-ž-a. Palikę šiltą vandenį jie už minutės jau stovėjo raštinėj, pirmieji užsirašę į Australiją. Po poros dienų sąrašė jau buvo daug pavardžių.

Kiekvieną dieną jų nerimas didėjo. Daktarų negailingumas ir stropumas daugeliui užkirto kelią. Kiti suabejoję patys atsisakė. Galop išrinktiesiems buvo pranešta išvykti į pereinamąją Bucholzo stovyklą. Susikrovę mantą, užsimaukšlinę kepures, įsirioglinę į sunkvežimį pirmieji išvyko. Jau tolokai pavažiavę draugai pamatė mokytoją dar mosuojant jiems.

Pereinamosios stovyklos demokratiška tvarka draugams patiko. Niekas nenurodė kur apsigyventi. Eik, kur patinka, nes visi barakai dar buvo tušti. Mėtėsi grupelėmis į visas puses, galop vėl visi susirado viename barake. Spėliojimų, gandų, nežinios dienos prasidėjo. Emigraciniai pareigūnai neskubėjo, todėl dypukai, išstovėję eilėse po keletą valandų, nervinosi.

Pirmasis šeštadienis draugams praėjo nepergeriausiai. Kai skystutėlė sriuba baigėsi ir prie virtuvės esanti salė dar gerokai trenkė šutintų bulvių garais. Prie didžiųjų durų buvo pastatytas staliukas, prie jo atsistojo su vešliais ūsais lenkas, ant scenos pradėjo groti orkestras, žodžiu, buvo naktinio gyvenimo pradžia.

— Atsiprašau, — nusilenkė žemai Algis ir šančių lenkų žargonu kreipėsi į varšuvietį, kad jį ir Vidą įleistų į vidų šokti. Varšuvietis šančių akcento nesupratęs, at-

sakė vokiškai. Girdi, čia tik stovyklos personalui. Nenusileisdamas Algis reikalavo būti įleidžiamas kaip teisėtas stovyklos gyventojas. Varšuvietis žemai nusilenkęs, vėliau išsitiesęs:

— Tai ką, — pareiškė, — norite, kad šešios lenkų damos pašokdintų du šimtus bernų!

Draugai grįžo į baraką, o silpnai girdima muzika juos baisiai erzino. Kitą šeštadienį jau jie praleido Hanoveryje.

Praėjus mėnesiui išrinktieji išvyko į surenkamąją Diepholzo stovyklą. Apsigyveno kareivinėse, kurių rajonai jėjo geležinkelio šaka. Čia pat buvo ir aerodromas. Pamažu pradėjo atvykti ir iš kitų zonų būsimieji emigrantai. O prieš patį išvykimą iš amerikų zonos visas traukinys atvyko tiesiog į kareivinių rajoną. Tarpe atėjusių sutikti stovėjo ir Algis su Vidu. Traukinio sąstata buvo pora keleivinių vagonų skirtų moterims. Rampos nebuvo. Pirmoji atidariusi duris mergaitė suaimanavo:

— Viešpatie! Kaip aukštai, kaipgi aš išlipsiu?

Į josios šauksmą abu puolė lyg ugniagesiai ir, pamėję ant rankų, nukėlė žemyn.

Mergaitė atsidėkodama, pasižiūrėjusi vienam ir antram į akis nusišypsojo:

— Turbūt, esate iš anglų zonos? Amerikų zonų tokių džentelmenų nėra. Danutė mano vardas — duodama ranką Algiui šypsojosi.

— Vidas mano vardas, — skubėjo atkišęs savąją. Algis neskubėdamas paleisti jos rankos, pasakė porą komplimentų.

— Leisk man ir su šituo džentelmenu pasisveikinti, — traukdama ranką juokėsi Danutė.

— Mažesnis gali palaukt.

— Didesnis būdamas būk protingesnis ir mandagesnis, — atšovė Vidas.

— O, o, žiūrėk, pyksti, — nusijuokė Algis.

— Nepykstu, tik nenoriu būti laikomas kvailiu. (Bus daugiau)

KŪRYBA IR MOKSLAS

LIETUVIŠKOS KEISTENYBĖS

Dr. Jonas Balys

Gerai, jei išeivijoje vis dar atsiranda nemaža tokių, kuriems rūpi visas, kas tik liečia lietuviškus reikalus. Čia kiekvienas gali laisvai pareikšti savo samprotavimus, nesibijodamas, kad užtrauks nemalonę fakulteto, ministerijos ar kompartijos. O yra dalykų, dėl kurių norisi ne tik sodriai nusišpiauoti, bet ir perkūnėli suminėti, sekant sena lietuviška tradicija. Mūsų tyrinėtojų dažnai trūksta kūrybinio polėkio arba paprasčiausio išvalgumo turimiems istoriniams ar kalbiniams daviniams aiškinti. Per daug pasikliaujama kitataučių nuomonėmis, kurie dažnai turi savo tikslus ir mūsų atžvilgiu nėra nešališki, dažnai kaip tik priešiški nusiteikę. Keletas pavyzdžių.

1. Lenkų kronikininkas Dlugošas, garsaus lietuvių ėdiko Zbignievo Olesnickio tarnas ir sekėjas, lietuvių atžvilgiu neturėjo gero žodžio ir visus davinius stengėsi nepalankiai aiškinti mūsų atžvilgiu (žr. "Lietuvių enciklopedijos" 5 t., p. 81-82). Jis buvo nuolankus Lenkijos karališko dvaro tarnas. Tačiau daugeliui mūsų istorikų Dlugošas buvo ir dar tebėra didelis autoritetas. Istoriniai šaltiniai aiškiai rodo, kad ne tik Mindaugas, bet ir Gediminas, ir Algirdas buvo vadinami Lietuvos karaliais. Pavyzdžiui, "Godemínus Lethowinorum Ruthenorum rex" (1324 m. dokumente). Tačiau Dlugošas Lietuvos valdovams teikėsi duoti tik "magnus dux" titulą, kadangi po 1385 Kriavo akto Lietuvos valdovai formaliai pasidarė priklausomi Lenkijos karaliaus, kuris tik vienas galėjęs vadintis "rex". Ir mūsų istorikai, kaip paklusnūs mokinukai, pasekė Dlugošui ir kitais jam panašiais autoritetais, pažemindami mūsų senosius valdovus.

2. Lenkas Aleksandras Brueckneris per eilę metų (1889-1926) yra paskelbęs visą eilę savo klaidingų tezių apie lietuvių mitologiją. Tai buvo nepagydomas skepticizmas, tendencingas lietuvių atžvilgiu, pasižymis perdėtu kritiškumu kitiems ir buvo nekritiškas savo paties tvirtinimams. Nemokėdamas lietuvių kalbos, jis bandė nevykusiai aiškinti kai kuriuos lietuviškus terminus (pvz. "laumės" vardą siedamas su "la-vonu"! Jau K. Būga atmetė kai kuriuos jo aiškinimus. Blogiausia buvo, kai jis, turėdamas slavų ir baltų mitologijos žinovo vardą, buvo

imti už gryną pinigą.

5. Jeigu kai kurie seniai Amerikoje gyvenę lietuvių, negavę aukštesnio išsilavinimo, pradeda vartoti tokius posakius, kaip "leidėkėne frajino čikeną", mes galime atlaidžiai šypsotis. Tačiau yra visiškai nedovanotina, kai naujieji ateiviai, ragavę aukštesnio išsimokslinimo, dargi pasinešę į kalbininkus, pradeda savo kalboje ir raštuose vartoti panašų jovalą. "Lituanistikos darbų" I tomui gavau vieną rankraštį, kuriame buvo ir toks sakiny: "Vilniaus universitete... buvo įsteigtas lietuvių kalbos lektoratas ir prie polonistikos katedros lituanistinė magisterija". Tur būt ir tarptautinių žodžių žodyne nerastume, kas yra ta "magisterija". Pasinaudodamas redaktorius teise, pakeičiau taip: Vilniaus universitete ... buvo įsteigtas lietuvių kalbos lektoratas ir studentai galėjo įsigyti magistro laipsnį už lituanistines studijas". Vistiek šeimtžodžių liko dar per daug, tačiau dabar bent aišku apie ką kalbama. Kai kurie mūsų kalbininkai iš didelio rašto tiek išėina iš krašto, kad net lietuviškai parašytiems savo kalbininkams veikalams nebemoka duoti antraštes, kurios apseitų be skolinių. Argi jie mano, kad tuo būdu įrodys savo didelį mokslingumą?

6. Daugeliui kyla klausimas, kodėl paprastos lietuviškos savaitgalio mokyklėlės nei iš šio, nei iš to pradėtos vadinti "lituanistikos" ar "lituanistinėmis". Toks pavadinimas, pagal nepriklausomos Lietuvos laikų vartoseną, galima duoti tik tyrinėjimo, bet ne mokymo įstaigoms. Mes daromės juokingi kažin kokių išmonių ieškotojai, kai aiškiam dalykui prikerčiame neaiškų ir nelietuvišką pavadinimą.

Kur dingio lietuvių ar lietuviška mokykla? Mes tiek daug kovojome ir aukojomės dėl lietuviškos mokyklos, o dabar patys jos mūsiškiai yra linkę pri-

(Nukelta į 6 psl.)

VYTAUTAS KAŠUBA

Medžio skulptūros detalė

RELIGINIS KONCERTAS

ANTANAS NAKAS

Vykdamas R. Katalikų bažnyčioje liturgines reformas, pamaldų metu nebeliko vietos nuostabaus grožio religinei muzikai, kuri buvo kuriama šimtmečiais. Pirmenybė atiduodama miniai, kuri savo primityviu giedojimu užpildo mišių metu liturgines spragas ir labai mažai prisideda prie religinės nuotaikos pakėlimo. Dabartiniu metu religinės muzikos nuosmūkis rieda pilnu tempu žemyn.

Pergyvenant ilgesnį laiką liturginės muzikos krizę, tikra atgaiva buvo Amerikos Lietuvių Rymo Kat. Federacijos su-ruoštas religinės muzikos koncertas, kuris įvyko š.m. spalio 15 d. Chicagoje Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje, kur klebonu yra visų mėgiamas kun. Abromaitis.

Šio koncerto dėmesio centre buvo vargonų virtuozas Zenonas Nomeika, kuris atliko beveik pusę visos koncerto programos. Kadangi Chicagoje gera vargonų muzika mūsų tarpe girdima labai retai, tad ir ne nuostabu, kad visuomenė prie ilgesnių vargoninių koncertų nėra pripratusi, jais mažiau domisi ir pro šalį praleidžia daug vargoninės muzikos grožio, kurio negali sukelti kitas kuris nors žinomas instrumentas.

Nomeika yra geras vargonų virtuozas. Jis juos valdo taip kaip geras dirigentas valdo simfoninį orkestrą. Gera išpildomų dalykų interpretacija nustelbė ir kai kuriuos techniškus šios bažnyčios vargonų trūkumus. Prie geresnės akustikos J.S. Bacho G-mol Fantazijos fuga, kuri buvo atlikta gal šiek tiek pergreitu tempu, būty praskambėjusi aiškiau ir fūgos temos nebūty taip susiliejusios į neaiškų skambėjimą. Louis Vierne pirmosios simfonijos finalas praskambėjo labai įtikinančiai ir užbaigčiai.

Atskirai tenka paminėti J. Kačinsko Improvizaciją, kurią tenka priskirti prie vieno iš įdomiausių koncerto dalių. Girdėjome ją pirmą kartą ir ji paliko gerą įspūdį, skirtingą nuo kitų koncerte girdėtų dalykų.

Dana Stankaitytė solo, palydint Marijai Mondeikaitei - Kutz vargonais,

atliko tris giesmes, iš kurių B. Budriūno Malda praskambėjo labai sultingai ir šiltai. Solistės vykęs dainavimas labai pagyvino ir pajavirino koncerto programą.

Dar prie šio koncerto įvairumo prisidėjo Chicago styginis kvartetas, sudarytas iš P. Matiuko, I-as smuikininkas, A. Paukščio, II-as smuikininkas, V. Jančio -- viola ir P. Armono -- violončelė.

Kvartetas Chicagoje jau daug kartų užsirekomendavo kaip darbštus, darnus muzikalinis vienetas, į kurio repertuarą yra įtraukta žymių kompozitorių kūrinių. Nekartą tinkamose styginių kvartetui sąlygose teko su malonumu pasiklausyti šių keturių muzikų grojimo.

Šį kartą kvartetas pateko į neįprastą styginių kvartetui aplinką. Didelė bažnyčia, aukšti jos skliautai, netinkamas tokiame sąstatui rezonansas, susiliejęs šiek tiek greitesnių tonų į neaiškų užiantį sąskambį, nedavė kvartetui galimybių meniškiau pasireikšti.

G. Puccini Gloria, kurią V. Jančys laisvai kvartetui perdirbo iš giedotinių mišių, nesukėlė didesnio įdomumo, užtai V. Jančio Agnus Dei, nežiūrint akustinio balanso stokos, praskambėjo labai įspūdingai.

Už šio koncerto suorganizavimą, rūpestingą ir tvarkingą jo pravedimą turime būti dėkingi buvusiam "Dainavos" ansamblio pirmininkui Albinui Dzironui.

P. Puzinas

Bakužė (aliejus)

BLAIVUS GALVOJIMAS APIE VIETNAMĄ

PAULIUS ŽIČKUS

"Vietnam Crisis", tokiu pavadinimu pasirodė knyga, parašyta dr. Stephen Pan ir Daniel Lyons, SJ. Dr. Pan yra East Asian Research Instituto profesorius ir direktorius New Yorke, o Daniel Lyons iš Asian Speakers Bureau New Yorke.

Dr. Pan savo įvade rašo, kad šiandien viso pasaulio akys nukreiptos į Vietnamą. Vietnamu susirūpinę viso pasaulio žmonės abiejose geležinės ir bambukinės uždangos pusėse. Vietnamo įvykių eiga ir ypatinai pabaiga atsiliepsianči ne tik Vietnamui, bet turėsimi lemiančios įtakos visos Azijos, Afrikos ir Pietų Amerikos gyventojams. Dean Rusk kalbėdamas NATO posėdy 1965 m. gruodžio mėn. pareiškęs, kad Europos likimas irgi priklausys nuo įvykių ir karo išdavų Vietname. Vietnamo klausimu esą prirašyta daug knygų, laikraščių puslapių ir dar daugiau prikalbėta. Tačiau sprendžiant Vietnamo klausimą reikią į jį pažiūrėti ir iš istorinio taško. Dr. Pan domėjėsi Vietnamo istorija, geografija, kultūra, politika, ekonomija, o ypatinai santykiais su Kinija, Prancūzija ir Amerika. Jis gerai pažinęs abiejų Vietnamų politinius vadus: Ngo Dinh Diem, Nguyen Ngoc Tho, Doung Van Minh, Nguyen Can-Vien, Ho Chi Minh ir kitus. Vietnamo įvykius pradėjęs stebėti ir studijuoti 1936 metais. Daug kartų lankęsis Pietų ir Šiaurės Vietname. Vietnamiečiai kovoję prieš savo okupantus kinus. Nežiūrint ilgų okupacijų, vietnamiečiai nenutautėję. Išsilaisvinę iš kinų pateko prancūzams, bet nusikratę ir jais. Vietnamiečiai daugumoje esą idealistai nacionalistai. Kaip direktorius ir rektorius Seven Seas uni-

versiteto, dr. Pan buvęs raginamas savo studentų ir profesorių parašyti apie Vietnamą knygą. Šiam reikalui suėjęs į kontaktą su Daniel Lyons, abu surinkę medžiagą iš įvairių universitetų, profesorių, kongreso, valstybės departamento ir kitų įstaigų ir pradėję darbą.

Daniel Lyons savo įvade rašo apie dr. Pan, jo išsimokslinimą ir pažintį ne tik su Vietnamo vadais, bet su Mao Tse Tung, Chou En Lai, Chiang Kai-Shek ir kitais. Pats Lyons irgi studijavęs Vietnamo reikalą, skaitęs tuo klausimu paskaitas ir vedęs diskusijas. Esą manančių, kad Vietnamo karas nesąs vidaus, o tarptautinis nuo tada, kai Amerika pradėjusi padėti Pietų Vietnamui. Taip esą ištikrųjų. Aštuonios Azijos (SEATO) valstybės pasmerkusios Š. Vietnamą už agresiją, o NLF esąs tik šiaurės komunistų įrankis. Du pagrindiniai NLF vadai — Nguen Huu Tho ir Van Hieu esą žinomi nuo seniai kaip didieji komunistiniai agitatoriai. Pats Ho Chi Minh jau 1942 metais buvęs Maskvos paskirtas komunistų vadu visai Indo-Kinijai. Taigi, vadinamas NLF nacionalistais, kaip kai kas bandąs įrodinėti, esąs neteisingas.

Organizacijos, kaip World Council of Churches reikalaujančios, kad Amerika sustabdytų Š. Vietnamo bombardavimą, bet jos nepagalvojusios, kad tai būtų didžiausia pagalba komunistams. Amerika negalėjusi sustabdyti Meksikos bandito Pancho Villo baisių veiksmų Amerikoje, kol jis turėjęs ne liečiamą prieglobstį Meksikoj. Tik įsiveržus į Meksiką, Amerika užbaigusi šį reikalą. Tas pats pasakytina ir apie Vietnamą. Amerika nesanti visagalė jėga prieš Š. Vietnamą, kol R. Kinija esanti Vietnamo komunistų užtarėja. Niekas negalės nugalėti prieš, kol priešas turės saugų prieglobstį. Tos bažnytinės organizacijos šaukiančios už karo veiksmų sustabdymą iš vienos pusės, bet ten nebūsią taikos, kol Š. Vietnamas nepasitrauks iš pietų. Amerika neturinti intencijos sunaikinti Š. Vietnamą, bet tik reikalaujanti, kad jis paliktų ramybėje P. Vietnamą ir pasitrauktų. Jokio kitokio kompromiso negali būti. Komunistai ir bažnyčių atstovai bandę panaudoti Popiežiaus Pauliaus VI taikos kalbą, kaip Amerikos pasmerkimą. Gi popiežius minėjęs tikrąją taiką, o ne pasidavimą užpuolikiui. Pasidavimo taikos negali norėti krikščionys, nei Amerika. Jų skelbiamas pacifizmas esanti tik komunistinių tikslų ir blogų darbų priedanga.

Princeton universitete buvusios diskusijos Vietnamo reikalu. Korė-

jos karo veteranas paklausęs jauną Valstybės Departamento atstovą, kodėl Amerika nebombarduojanti pramonės prie Hanoi? Atstovas atsakęs, kad tada gali būti užmušta ir nekaltų civilių žmonių. Veteranas pasakęs, kad Vietname žūsta amerikiečiai kiekvieną dieną, bet ar jie kalti, kad juos apvilko karių uniformomis? Dar paklausęs, kokia esanti Valstybės Departamento proporcija? Kiek turi žūti amerikiečių, kad apsaugojus kiek šiaurės vietnamiečių? Žmonės žūsta visuose karuose, bet tai nesanti uniformotų karių kaltė.

Dr. John Oliver Nelson, direktorius ir Fellowship of Reconciliation, raginęs prie visiško pacifizmo, sakęs, kad tie pinigai, kurie išleidžiami karui galėtų būti panaudoti krašto medžiaginei pagalbai, bet jis nepaaiškinęs kaip apsaugoti tautas ir medžiagas nuo patekimo komunistams.

Toliau Lyons sako, jeigu žmogus esąs ateistas, tai jam komunistas gal ir nesąs blogas, nes jis netikės Dievu, kurį komunistai persekioja, bet tie žmonės negali kalbėti už tikinčiuosius. Be to, komunistas ne tik neleidžias melstis, bet paneigęs moralę, draudžias žodžio ir spaudos laisvę, atėmęs ir visas kitas žmogaus įgimtas teises. Taigi, čia esąs atsakymas tiems, kurie sako: "geriau raudonas, negu miręs".

George Kennan, buvęs Amerikos ambasadorius Maskvoje, peršas mintį: jeigu Rusija užpultų Ameriką, tai Amerika neturinti priešintis. Svarbiau esą išlikti gyviems, nebijant tapti raudonais. Bet tai nesanti Amerikos kūrėjų (Founding Fathers) dvasia. Jie pradėję Amerikos gyvenimą pasirašydami nepriklausomybės deklaraciją žinodami, kad už tai gali tekti mokėti mirimi. Tačiau jie sakę, kad jų anūkai vistiek turėsią laisvę. Šiandien amerikiečiai turi laisvę ir turėsia kol ją vertinsia. Laisvė turi būti ginama.

D. Lyons, liūdydamas Atstovų Rūmų Tolimųjų Rytų ir Pacifiko komitete pareiškęs, jeigu Amerikos politika bazuojama baime, tai esą geriau tuo jau pasiduoti (surrender). Bet jeigu Amerikos 18-kos metų jaunuoliai siunčiami į frontą, kur kiekvieno vietoj ir kiekvienu metu gal žūti, tai jie turi turėti pasitikėjimą savo vyriausybe Washington, zinodami, kad nebus išduoti. Jis pažymėjęs, kad Amerikos Vietnamo politika esanti krikščioniška pagalba ir apsigynimas (self-defense). Taip pat pažymėjęs, kad Amerikai nepasisekė panaudoti Trumano doktrinos Azijoje, išskyrus Pietų Korėją, todėl esą ir prieita prie Vietnamo. Amerikos politikos klaidos: baimė

Čiurlionio ansamblis su dirigentu A. Mikulskiu išpildant programą metiniame ansamblio baliuje Clevelande.

dėl R. Kinijos dominuojanti visoje Amerikos politikoje. Praeiną metai, kol ta baimė nugalima, o viso to nuostoliai neapskaičiuojami. Esą galvojama, kad silpnumas sulaikys priešą, o esą priešingai. Tam įrodymas: Amerikos drąsa Graikijoje, Turkijoje, Korėjoje, Berlyno blokada ir Kubos raketos. Tačiau Amerikos jėga esanti tik apsigynimui, o ne užpuolimui. Pasauliui grasąs tik komunistas. Rusk liudydamas Kongrese pasakęs, jeigu Amerika pasitrauktų iš Vietnamo, tai visos mažos valstybės, kaip nunokę vaisiai, kristų į komunistų krepšį.

Lyons siūlo, kad Amerikos vyriausybė turėtų parinkti reikalą suprantančius žmones, kurie išaiškintų amerikiečiams tikrąsias Amerikos karių Vietname buvimo priežastis. O dabar tai esą aiškinama komunistų ir jų simpatikų arba neišmanėlių.

Jungtinių Tautų sekretorius U Thant dirbąs neva taikai, bet esąs išsilaisvinimo iš komunistų vergijos karų priešas. Komunistai žiną Amerikos neryžtingumą ir jį išnaudoja. Galvojama, kad derybos, išleidžiant į vyriausybės net komunistus, duotų lygybę ir taiką. Būtų visai priešingai, komunistai pamitų visą valdžią. Esą galvojančių, kad rusai esą Amerikos pusėje. Kennat ir Fulbright galvoja, kad svarbiau išlaikyti draugystę su rusais negu laimėti karą. Tai esanti baisiausia klaida. Esą norime, kad komunistai prisipažintų nugalėti, bet nenorime jų nugalėti. Amerika nematanti didelio pavojaus, kuris galis būti, jeigu karas užsistės dar ilgai. Jeigu esą negalime apginti P. Vietnamo, tai kaip galvojame apginti Europą?

Taikos ieškotojai smerkia tik vieną pusę. O mes esą norime, kad komunistai galvotų kaip ir mes. Jeigu bus pralaimėta Vietname, tai būsiąs didžiausias pralaimėjimas visoje Amerikos istorijoje.

U Thant, Lippman, Fulbright, Harriman ir Robert Kennedy siūlę koalicinę vyriausybę. Tai būtų atidavimas visko komunistams. Arba derybos komunistų terminu būtų: kalbėti, kalbėti, kalbėti, kol jie viską laimėtų. Juk žinoma, kas atsitiko Korėjos kare. Derybų laike ten užmušta du trečdaliai visų Amerikos karių visame

NAUJA PLOKSTELĖ "LINKSMŲ KALĖDŲ"

"RŪTOS" Ansamblis yra vienas iš veikliausių lietuviškų Ansamblių ne tik savo koncertų — išvykų gausa, bet visus viršyja ir ilgo grojimo plokštelių skaičiumi. Spalio 5 d. Ansamblis šventė ketvirtosios plokštelės — "Linksmų Kalėdų" — krikštyną. Tai lietuviškų ir iš kitų tautų kalbų versų kalėdinių giesmių plokštelė. Kaip Ansamblio dirigentas muz. A. Kačanauskas pažymėjo, su šia plokšte Ansamblis baigė savo jubiliejinį metus. Atrodo, kad Ansamblio vadovas muz. A. Kačanauskas labai taikliai žiūri į ateitį. Kada meliodingą vargonų muziką pakeičia mandalinos ir gitaros su džiunglių melodijomis, gal netolimoje ateityje tik iš šios plokštelės ir begalėsime išgirsti meliodingąsias kalėdines giesmes.

Spalio 14 d. ansamblis koncertavo Worcester, Mass. vietinėse Vyčių kuopos pakviesti. Koncertas įvyko naujoje prancūzų mokyklos salėje. Ansamblis koncertui buvo gerai pasiruošęs, choras pajavirintas solistais ir duetais. Solo ir duetuose Florence Schiem, Liūdas Stukas, Clara Kreisa ir V. Melinis.

Worcesterį priskaitoma apie 20,000 lietuvių, 5,000 vėlesnių ateivių, o koncertų salė, kurioje telpa 600 žiūrovų, nebuvo pilna. Kurie atėjo, koncertu buvo patenkinti, ir atsisveikinant daug kas sakė ne "sudev", bet "iki greito pasimatymo".

Po koncerto, vietos Vyčių kuopa rūtėčius pavaišino. Vakarienių metu vietos Vyčių kuopos vardu rūtėčiams dėkojo pirmininkas Kazys J. Griezitis ir kuopos dvasios vadas kun. Jutkevičius.

"Rūtos" Ansamblis varo giliai lietuviškos dainos vėgę. Paremkime juos pirk-

dami jų plokšteles, tik ne krautuvėse, bet pas juos asmeniškai, nes iš krautuvų jie nuošimčių negauna.

P. Puronas

KIEK ČIA TEISYBĖS?

Australijos N. S. W. senatorius Mr. S. D. Einfield (atstovaujantis darbo partijai) besvarstant įstatymo projektą prieš nepadorius ir pornografinius leidinius, pareiškė, kad prie tokios rūšies leidinių reikia priškirti bei įstatymais uždrausti ir tokius leidinius, kurie žadina rasinę neapykantą. Jis teigė, kad tokie leidiniai esą nemažiau kenksmingi, kaip ir pornografiški ir nuodija Australijos visuomenę. Taip pat Mr. Einfield pabrėžė, kad rasinę neapykantą keliančių leidinių esą ir N. S. W. valstijoje, kaip "Truth and Liberty", "Australian International News Review", o iš svetimomis kalbomis leidžiamų esą dešiniojo sparno radikalūs leidiniai, kaip mėnesinis kroatų organas "Spremnost" ir lietuvių leidiny "Mūsų Pastogė".

Atrodo, kad Mr. S. D. Einfield yra neteisingai informuotas, ypač kas liečia svetimomis kalbomis leidinius. Kas liečia Mūsų Pastogę, šis laikraštis jokių būdu nėra dešiniojo sparno radikalusis leidinis nei jame kada nors buvo skelbta arba užsiminta apie rasinį kurstymą. Prieš teigiant ką nors viešai, net ir senatoriai turėtų savo informacijas patikrinti. Visi suminėti leidiniai yra aiškiai antikomunistiniai, bet antikomizmas nėra rasinė neapykanta ar pornografija.

• K. Baronas — Dirvos ir kitų lietuvių laikraščių bendradarbis Hamiltone, keliaudamas po Europą, atsiuntė Dirvai ir jos skaitytojams linkėjimus iš Anglijos sostinės Londono.

• JAV ir Kanados Lietuvių Tautinių Šokių III-jai šventei repertuarą vaikams paruošė Lietuvių Tautinių Šokių Institutas. Lituanistinės mokyklos, kurios numato šventėje dalyvauti, prašomos registruotis adresu: Birutė Vindašienė, 6443 So. Washtenaw Ave., Chicago, Illinois 60629.

PUIKIAUSIA DOVANA VISOMS PROGOMS

Puikios, autentiškos ilgo grojimo lietuviškos plokštelės, gražiai įpakuotos, mono ar stereo — klauskite REQUEST RECORDS. Nesitenkinkite pakaitalais! Eikite į artimiausią krautuvę ar prašykite nemokamo katalogo rašant:

Request Records, Inc.
66 Mechanic St.
New Rochelle, N.Y. 10811

Lietuviškos keistenybės...

(Atkelta iš 5 psl.)

atsižadame, pagauti kažkokio šišo arba madingumo aistros. Yra tiesiog gėda, kai vienas kitas aukštai besinešas kalbininkas ar nevykęs "reformuotojas" yra linkęs pritarti gero ir aiškaus lietuviško žodžio pakeitimui neaiškios kilmės ir prasmės svetimžodžiu. Juk niekuo nepagerės paprasta lūšnelė, jeigu ją pavadinsi "rezidencija" ir kuklus užkandis nepasidarys skanesnis, jeigu jį pavadinsi "rautu". Ar ne tą patį mes darome su savitgalio mokyklėlėmis? Šiame krašte yra nemažai lietuvių gydytojų psichiatrų ir būtų dėkingas uždavinys jiems pabandyti išaiškinti šį reiškinį ir nustatyti, kokios rūšies čia yra "kompleksas": mažavertiškumo, pasipūtimo ar koks kitoks.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Jonas Daugėla, Clevelande, VLIKo paskirtas ryšininku prie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos. PLB valdyba savo ryšininkus prie Vliko valdybos jau yra seniau paskyrusi.

• Lietuvių Komitetas remti Seth Tafto į Clevelando burmistro vietą prašo visų lietuvių lapkričio 7 d. atiduoti savo balsą už Seth Taftą. (Sk.)

• Lietuviškasis jaunimas kviečiamas prisidėti prie rinkiminės kampanijos, remiant Seth Tafto išrinkimą Clevelando burmistru. Skambinti į rinkiminės kampanijos štabą Genovaitei Benienei, tel. 881-4080. (Sk.)

Vaizdas iš pernai įvykusios madų parodos. Modeliuoja Gražina Kudukienė. Šiais metais Korpi Giedra vėl rengia madų parodą, kuri įvyks gruodžio 3 d, 4 val. p.p. Šv. Jurgio parapijos salėje. V. Pliodžinsko nuotrauka

SOCIALINIO KLUBO TEISINĖ PAGALBA

Antrojo pasaulinio karo padariniai pagimdė daug socialinių problemų, kurių sprendimas yra glaudžiai susinarp-

REIKALINGAS VYRAS

Prityręs nituotojas (spot-welder). Pastovus darbas. Savaitinis atlyginimas.

Cleveland Register and Grill MFG Co.
3188 E. 80 St.
Cleveland, Ohio 44104
(115-117)

PARDUODAMAS ŪKIS

50 akrų žemės su 12 kambarių namu. Netoli namo yra tekantis upelis. Yra 90 ir 45 kelių sankryžoje, maždaug 1 val. kelio nuo Clevelando. Prašo \$12.000. Daugiau informacijų gausite paskambinę

DONA CIPKUS — WM.
T. RYRNE REALESTATE INC.

Namų telefonas — 944-2167
įstaigos telef. — 261-5100
(115-118)

lojęs su šių dienų žmonių teisiniu gyvenimu. O teisinio gyvenimo normų apimtį ir jų pobūdį labai sunkina ir kitos aplinkybės dėl to, kad didelė dalis žmonių yrapakeitę savo gyvenamąsias vietas, valstybes ir pilietybės. Šios skirtingos sąlygos kelia daug įvairių klausimų, kuriuos tinkamus atsakymus gali duoti tik gerai su tap problema susipažinę teisininkai arba šiaip asmenys šia sritimi susirūpinę ir visados atidžiai seką kintančius tais reikalais išleidžiamus atskirų valstybių įstatymus bei potvarkius. Kad geriau galėtų šioje painių problemų sąrangoje susigaudyti, Chicagoje yra įsteigtas L.B. Socialinis Klubas.

Klubo valdyba kilusius klausimus stengiasi spręsti pagal esamus šiuo metu pokaro įvairių valstybių išleistus įstatymus bei potvarkius.

Betgi senų ir naujų imigrantų praeities gyvenamoji vieta, kilmė ir gyvenimo elgoje pakitę jusi teisinė padėtis yra socialinės problemos išsprendimą žymiai apsunkinusi ir daug neaiškumų įvedusi teisinių dalykų aiškinimų apimtin. Nežiūrint į susidariusias painiavas, socialinio klubo valdybai yra pavykę daugeliui mūsų tautiečių problemas išspręsti jiems palankia prasme.

Šio straipsnelio autoriui teko atsilankyti socialinių reikalų vedėjo Anatolijaus Čepulio būstinėje ir iš jo patirti, kokie aktualūs klausimai šiuo metu sprendžiami.

Pastaruoju metu į socialinio klubo valdybą kreipiasi vis daugiau asmenų. Didelė dauguma iš jų prašo patarimų-informacijų įvairiais socialiniais klausimais. Šių klausimų sprendimas daugumoje atliekamas laiškais susirašinėjant su klientais rūpimais klausimais. O kai kurie nariai ir ne nariai atsilanko asmeniškai pas reikalų vedėją A. Čepulį arba klubo pirmininką Pr. Šulą ar sekretorių A. Gintnerį. Pagal pajėgumą ir sugebėjimą reikalui esant teikiama techniška pagalba, padedant užpildyti įvairius formularius bei raštus. Be to, kiek esamos sąlygos leidžia su klientais lankomasi įvairiose įstaigose: socialinio draudimo bei paskirų valstybių konsulatuose ir kitur. Padeda sutvarkyti suinteresuotų asmenų kompensacijas išgauti nukentėjusiems karo metu nuo nacių režimo. Šiame atsitikime daugiausia sutvarkyta buvusių tarnautojų, nustojuusių sveikatos einant tarnybos pareigas įvairūs pašalpų bei pensijų reikalai. Į šią darbo sritį daugiausia pateko buvę repatriantai ir vokiečių kariuomenėje tarnavę lietuviai kariai. Šiems darbams atlikti ir sutvarkyti valdybos nariai skyrė daug pastangų ir energijos. Todėl netenka stebėtis, kad valdyba gauna daug padėkos laiškų su gražiais linkėjimais, kad pradėtų darbą rei-

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

• ALT S-gos Bostono skyrius spalio 16 d. turėjo savo rudeninį visuotiną susirinkimą. Pirmininkavo inž. J. Dačys, sekretoriavo ind. R. Veitas. Skyriaus pirm. J. Rentelis ir Vilties Draugijos vicepirm. Ed. Cibas padarė pranešimus iš praėjusio ALT S-gos seimo. Be to, buvo aptarti skyriaus veiklos einamieji reikalai.

kia plėsti ir vykdyti toliau su didesne apimtimi.

Tačiau viena valdyba, be narių ir visuomenės moralinės ir medžiaginės paramos, negali ir nepajėgia užsibrėžto darbo sėkmingai atlikti. Norint išsipareigotus uždavinius sėkmingai atlikti, turi prisijungti visi klubo nariai, kurie yra pasinaudoję, ar ateityje pasinaudos, klubo valdybos patarnavimais. Reikia pastebėti, kad dauguma narių iki šiol klubo valdybos patarnavimais sėkmingai pasinaudojo ir daugelis savo reikalus visai pakenčiamai galimybių ribose su tvarkė. Tačiau tenka priminti, kad kai kurie nariai ir to mažo metinio nario mokesčio, Idolerio, už kelius metus nėra sumokėję. Lėšų trūkumas socialinio klubo valdybai ir jos veiklai yra didelė kliūtis. Šiuo metu valdybai būtina yra reikalinga nauja rąšomoji mašinėlė. Senoji susidėvėjo ir rašymui jau nebetinkama. O įvairių susirašinėjimų, blankų užpildymų yra labai daug. Tos priemonės neturėjimas labai apsunkina sėkmingai atlikti įvairius patarnavimus.

Socialinio klubo valdyba jaučia, kad ji savo pareigą atliko sąžiningai ir patenkinamai. Bet dėl esamų sunkių darbo sąlygų taip pat jaučia moralinį teisingumo išipareigojimą prašyti savo buvusių klientų - narių atsižvelgti į dabartinę s. klubo valdybos sunkią finansinę būklę ir sąžiningai pasistengti atlikti savo nario kasdieninę pareigą ir bendromis jėgomis sudaryti tinkamas darbo sąlygas klubo valdybos veiklai vystyti ir plėtoti. Visais klubo reikalais kreiptis šiuo adresu: Lithuanian Social Club, Anatolijus Čepulis, 3548 So. Emerald Ave., Chicago Ill. 60609. Tel. LA 3-1387 (po 8 val. vakarais).

I. Andrašiūnas

Lankydamas rytinio pakraščio lietuvių kolonijas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos pirmininkas J. Bachunas buvo sustojęs Bostone. Garbingas svečias buvo pakviestas į skyriaus susirinkimą, kur jis padarė pranešimą Tautinės Sąjungos ir laikraščio Dirva reikalais. J. Bachuno pranešime iškeltos mintys iššaukė plačias diskusijas, kurios buvo tęsiamos ir prie vaišių stalo.

• Amerikos Lietuvių Tarybos Bostono skyrius spalio 17 d. buvo sušaukęs lietuviškų organizacijų atstovų susirinkimą. Susirinkime buvo atsilankę ir kalbėjo svečias J. Bachunas. Pasitarimui pirmininkavo Tarybos pirm. inž. Čaplikas, sekretoriavo Keleivio redaktorius J. Sonda. Susirinkime buvo aptartas Lietuvos Nepriklausomybės 50-ties metų jubiliejaus minėjimas.

LB Bostono apylinkės pirm. A. Matjoška įnešė pasiūlymą, kad jubiliejinis Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas būtų organizuojamas Bostone trimis fazėmis: politiniai, kultūriniai ir religiniai, išeinant į amerikiečių visuomenę ir panaudojant televiziją. Pasitarimo užbaigime buvo sudarytas iš visų atstovaujančių organizacijų jungtinis komitetas.

BALFO VAJUS

Balfo Bostono skyriaus valdyba paskelbė piniginį vajų iki gruodžio 1 d. Visi aukotojai bus apdovanoti sidabriniais Vyties ženkleliu. Aukas galima įteikti: A. Andriulioniui, 245 W. 5th St., H. Čepui, V. Stelmoko įstaigoje, 398 W. Broadway ar Keleivio administracijai, 636 E. Broadway, So. Boston, Mass.

Balfo Valdyba visus macioniai prašo nepamiršti vargstančių brolių ir prisidėti savo aukomis prie jų skurdo sumažinimo.

• Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventės minėjimas įvyks lapkričio 19 d. (sekmadienį) sekančia tvarka:

10 val. ryto šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje pamaldos už žuvusius Lietuvos laisvės kovose karius ir partizanus.

4 val. po pietų Lietuvių Klubo Auditorijoje iškilmingas minėjimas. Kalbės dr. Alg. Budreckis iš New Yorko. Meninę minėjimo programą išpildys Dramos sambūrio nariai Giedrė Karosaitė ir Feliksas Kontautas. Be to, solistas Benediktas Povilavičius, akomponuojant komp. J. Gaideilių padainuos keletą dainų.

Lietuvių organizacijų pamaldose ir iškilmingame minėjime prašomos dalyvauti organizuotai su vėliavomis. J. V. Sūduvas

HELP WANTED MALE

EASTON CONTROLS, INC.
Subsidiary of Allied Control Co., Inc.
105 McGregor St.
Manchester, N. H. 03102
We are in need of exp. DRAFTSMEN
Contact R. E. PARKER
Assistant Manager
603 — 669-3017
An Equal Opportunity Employer (112-116)

GENERAL FACTORY WORKERS PART TIME
Days anytime between 8 a.m. and 4:30 p.m. Steady work, good wages, benefits. Apply: RHODES ASSOC.
184 Woonasquacket Ave.
North Providence, R. I.
Phone: 401 — 353-3200 (116-122)

MACHINISTS
THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.
3784 E. 78 St.
341-1700

A Subsidiary of PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS TO WORK ON AERO SPACE MISSILE and Aircraft Components

KELLER-HYDROTEL
Contouring and profiling Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

GAUSITE GERĄ VALANDINĮ ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS

Interviewing Hours 8:15 A.M. to 5 P.M. OR CALL 341-1700

for an interview convenient for you.

An Equal Opportunity Employer

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES
Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue 936 East 185th St.
EN 1-1763 KE 1-7770

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA
MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Remkime

Neo-Lithuania

Fondą

Savo laiku L.T.S. Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba buvo išsiuntinėjusi visiems korporantams, kurių turėjo adresus, kviesdama dalyvauti Korp! stovykloje-suvažiavime ir savo aukomis paremti Korp! Klestėjimo ir Stovyklos Fondą. Į šį kvietimą atsiliepė dauguma kolegų, kurių dalį esame jau paskelbę Dirvoje anksčiau. Tačiau kitą dalį skelbiame dabar (už pavėlavimą labai atsiprašome, nes pasikeitus Valdyboms kiek sugaišome).

Aukais atsuntė: dr. St. Biežis, dr. L. Kriaučeliūnas, dr. Rudokas, Juozas Matulevičius, A. Juodvalkis, J. Gelažius, K. Siliūnas, K. Seputa, Kazys Kasakaitis, C. Tamašauskas, Aleksas Laikūnas, S. K. Balys, Vytautas Girnius, T. Blinstrubas, N. Naujokas, dr. R. Nemickas, Algis Ignatonis, Alg. Saulis, F. Kvedaras, T. Pečkaitis, B. Paprockienė, Antanas Vaišnys, C. Jakimaitis.

Korp! Vyriausioji Valdyba visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja.

Kas galėtų ir norėtų Korporacijos reikalams dar paaukoti, prašome aukas siųsti Korp! Vyr. Valdybos išdininkui Broniui Kasakaičiui, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629.

L. S. T. Korp!
Neo-Lithuania
Vyr. Valdyba

NEW JERSEY LIETUVIŲ DĖMESIUI

New Jersey Lietuvių Tarybos Valdyba, kuriai jau 4 metai pirmininkauja inž. Valentinas Melinis, š. m. spalio mėn. 22 d. turėjo posėdį ir pareigomis pasiskirstė sekančiai: inž. Valentinas Melinis pirmininkas, Iz. Dilienė, J. Kralikauskas, P. Pūronas, M. Stoniūtė, p. šipaila ir E. Trečiokienė vicepirmininkai, A. S. Trečiokas sekretorius ir inž. W. Dilis kasininkas, be to P. Pūronui pavesta atstovauti Tarybą susitvėrusiame New Jersey State Pavergtų Tautų Komite.

NJLT Valdyba kviečia visas N. J. lietuvių organizacijas ir draugijas atsiųsti savo atstovus į susirinkimą, kuris įvyks lapkričio mėn. 19 d., 4 v. p. p. šv. Jur-

gio parapijos salėje (kam-pas Adam St. ir New York Ave., Newark, N. J.). Posėdyje bus Vasario 16 minėjimo aptarimas ir penkiasdešimtųjų Jubiliejinių metų veiklos nustatymas. Susirinkimas svarbus ir visų atstovų dalyvavimas būtinas. Ir pavieni asmenys, kurie įdomaujasi lietuviška veikla, susirinkime labai pageidaujami.

P. Pūronas
NJLT V-bos atstovas
spaudai

PLEČIAMAS ELTOS KORESPONDENTŲ TINKLAS

Korespondentų uždavinys — pranešti Eltai nelietuvių spaudoje paskelbtas ar kitaip viešai pareikštas žinias bei nuomones, liečiančias Lietuvą, lietuviams rūpimus reikalus, ypač politinę Lietuvos padėtį.

Elta jau ir iš seniau turi korespondentų: G. Krivickienė Washington, J. Vilčinskis Londone, F. Ske-ris Vokietijoje, pastaruoju metu kun. K. Pugetvičius Baltimorėje. Yra sutikę įsijungti — J. Smetona Clevelande, J. Kojelis Los Angeles. Tačiau tas sąrašas tik rodo, kiek dar daug yra korespondentų tinklo neapimtų svarbių vietų.

Norima atkreipti visų tautiečių dėmesį ir į tai, kad ir kiekvienas, kas savo aplinkoje tebeįvaduosius dalykus, tegu ir nebūdamas įsipareigojęs nuolatinis Eltos korespondentas, gali turėti progą, ir yra kviečiamas jų nepraleisti, atitinkamu atveju atlikti Eltos korespondento uždavinį. Tai yra: 1) iškilus galimybei įterpti į nelietuviams skirtas informacijas Lietuvos bei lietuvių reikalui reikšmingą žinią ar nuomonę (paimti reporterį, parašyti laišką į laikraštį, radijo ar televizijos redakciją) — nepalikti tokios galimybės nepanaudotos ir apie tokį sėkmingą panaudojimą pranešti Eltai, 2) pastebėjus viešame pareiškime Lietuvos ar lietuvių reikalą liečiančią mintį — pranešti bent atitinkamą tokio pareiškimo dalį Eltai (nurodyti, kur ir kada toks pareiškimas buvo, kiek galima tiksliau atpasakoti jo esmę, arba pridėti spausdinto teksto iškarpą). Net ir nedidelės reikšmės tokio pobūdžio žinios svarbu telkti vienoj vietoj. O reikšmingesnės svarbu perduoti ir į visą lietuvių spaudą, nesitenkinti atžymėjimu kokiame viename laikraštyje, ki-

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania
CHICAGOJE

Maloniai kviečiame Tamstą atsilankyti į L.S.T. Korp!
Neo-Lithuania 45 m. sukaktuvinę

METINĖ ŠVENTĖ,

1967 lapkričio 11 d., 7:30 v. v. Jaunimo Centro salėje,
5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill.

Apie Jūsų dalyvavimą prašome pranešti iki š. m.
lapkričio 7 d. Vytautui Kasniūnui, 3754 W. 70th Pl.
LŪ 5-3617.

Visi korporantai(ės) dalyvauja su spalvomis.

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania
Chicagoje

ŠVENTĖS PROGRAMA

- 10 val. ryto pamaldos už mirusius korporacijos narius Jėzuitų koplyčioje.
- Po pamaldų lankymas mirusiųjų korporantų kapų šv. Kazimiero kapinėse.
- 7:30 v. val. iškilminga Korp! Neo-Lithuania sueiga ir junjorų kėlimas į senjorus.
- Vakarienė ir šokiai.

(Šokiams gros Korp! Neo-Lithuania orkestras).

Šventės ir vakarienės išlaidoms padengti aukojama:
studentai — \$3.00
visi kiti — \$5.00

tus kraštus paprastai pasiekiančiame negreit ir ne-daugelį lietuvių. Per Eltą informacija paskleidžiama visuose lietuvių gyvenamuose kraštuose ir, palyginti, greit. Todėl ne tik įsakmiai įsipareigojusi e ji, bet ir visi kviečiami būti bent proginiais Eltos korespondentais ir dalyvauti pasidalinime lietuviams svarbiomis žiniomis. Tokiems atvejams laikytinas po ranka šis adresas: ELTA, 29 West 57 St. — 10 Fl., New York, N. Y. 10019. (ELTA)

TARĖSI KULTŪROS KONGRESO REIKALU

JAV ir Kanados Lietuvių III-jam Kultūros Kongresui rengti komiteto posėdis įvyko š. m. spalio mėn. 20 d. Posėdyje komiteto nariai padarė pranešimus apie atliktus darbus ir pasiskirstė atlieties darbais, kurie reikalingi kongreso surengimui.

Posėdyje dalyvavo komiteto pirm. M. Rudienė, J. Ignatonis, Z. Dailidka, J. Jurkūnas, J. Paštukas, J. Jasaitis, Vyt. Radžius ir J. Vaidelys. Į posėdį atsilankė ir JAV Lietuvių Bendruomenės Ientro valdybos pirmininkas inž. Bronius Nainys.

JAV LB centro vadovybės pasikeitimas nepakan-kė kongreso rengimo darbams, nors JAV LB Tarybos nutarimu, sustabdė buv. centro valdybos veiklą nelaukiant naujos valdybos sudarymo. Kongreso rengimo darbui užtikrinti buv. centro valdybos nariai įėjo į kongresui rengti komitetą.

Kongresas įvyks š. m. lapkričio mėn. 23-26 dienomis, Chicagoje.

• Kultūros Fondo klausimu seminaras bus praves-tas Kultūros Kongreso metu. Referentu pakviestas Stasys Barzdukas. Koreferentais — kun. Kęstutis Trimakas ir Karolis Drunga.

Kultūros Fondo valdyba, ypatingai praėjusiais trimis metais atliko daug svarbių uždavinių ir sustiprino Kultūros Fondo finansinę padėtį. Kultūros Fondo uždavinių ir paskirties nagrinėjimas Kultūros Kongrese, be abejo, prisidės prie šios bendruomeninės institucijos tolimesnio stiprinimo. Kultūros Fondo valdybos pirmininką kviečia ir jo pristatytą valdybą tvirtina JAV LB Centro valdyba.

• JAV ir Kanados Lietuvių Tautinių Šokių III-joje šventėje jau užsiregistravo dalyvauti 19 tautinių šokių ratelių. Registraciją veda Birutė Vindašienė, 6443 So. Washtenaw Ave., Chicago, Illinois 60629.

Neužsiregistravę tautinių šokių rateliai prašomi registruotis, nes tik užsiregistravusiems siunčiamas "Mūsų šokiai" knyga ir kiti repertuaro sąsiuviniai.

• Atsisveikinimas su Putinu, skirtas jo mirimui atžymėti, Chicagoje numatytas ateinančių metų vasario 3 d. Atsisveikinimą ruošia Pedagoginis Lituanistikos Institutas. Ryšium su tuo yra kviečiami atsiliepti visi buvusieji prof. V. Mykolaičio-Putino klausytojai, gyvenantieji išeivijoje. Kurio tikslu prašoma atsiliepti, smulkiau bus pasakyta atskiru laišku kiekvienam atsiliepusiam. Atsiliepti o laukiama ligi š. m. gruodžio 1 d. šiuo adresu: P. L. Institutas, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA.

• Dr. Jonas Kriaučeliūnas, JAV LB Tarybos narys organizuoja JAV ir Kanados Lietuvių Tautinių Šokių III-jai šventei rengti komitetą. Komiteto pirminku dr. L. Kriaučeliūną pakvietė JAV LB Centro valdyba.

• Anatolijus Kairys, populiarių scenos veiklų autorius pakviestas referentu simpoziume teatro klausimais Kultūros Kongrese.

Simpoziume moderatorium pakviestas aktorius Algimantas Dikinis.

• Vytautas Kasniūnas, JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos narys ir spaudos bendradarbis, pakviestas moderatorium spaudos sekcijai Kultūros Kongrese.

Spaudos sekcijoje pagrindinis referentas yra kun. Pr. Garšva ir koreferentai: Alg. Pužauskas, Ant. Kučys ir M. Valiukėnas.

DETROIT

• ALT S-gos Detroito sk. susirinkimas, nors ir nelabai gausus, bet buvo tikrai darbingas. Buvo padaryti valdybos narių trumpi pranešimai. Apie lietuvių mokytojų pagerbimą, įvykusį ALT S-gos seimą ir Vilties draugijos suvažiavimą parėškino seime dalyvavę skyriaus atstovai.

Iš pranešimo paaiškėjo, kad L. M. pagerbimui įvykdyti skyrius turėjo pridėti ne tik daug darbo, bet ir lėšų, nes šis istorinis parengimas nebuvo planuojamas lėšoms kaupiti, bet mokytojų vardui įamžinti.

Skyriaus narių šeima padidėjo trimis asmenimis. Tai teigiamas reiškinys. Naujos jėgos papildys ir suaktyvins skyriaus veiklą.

Skyrius sudarė komisija iš trijų asmenų — teisininko St. Šimoliūno, pedagogo J. Švobos ir spaudos atstovo K. Jurgučio, kuri peržiūrės S-gos įstatus ir paruoš projektą, kaip jis turėtų būti papildytas, kitur su-prastinti ir pritaikyti šių dienų gyvenimui.

Pageidauta, kad valdyba paplanuotų ateinančių metų Vasario 16 d. minėjimą iškilmingiau praversti. Taip pat laukiama Detroito Org.

Centro Valdybos pareiškimo, ką ir kaip ji planuoja jubiliejinius metus paminėti. Pasidalinę įspūdžiais apie veiklą ir Dirvos puslapių suaktyvinimą, susirinkimas baigtas kavute parūpinta skyriaus ponių. (d)

NEW YORK

• "Laisvės žiburio" radijas New Yorke, vadovaujamas Romo Kezio ir Antano Mažeikos, jau veikia antuosius metus. Ši lietuvių radijo valanda įsteigta visuomeniniais pagrindais ir priklauso Radijo Klubui, kurio valdyba renkama vieniems metams iš septynių asmenų.

Valdyba rūpinasi visais šios valandos išlaikymo reikalais: vedėjų kvietimu, lėšų telkimu, programų tinkamumu, prižiūri klubo priimtą taisyklių vykdymą ir k.

Šiomis dienomis Klubo valdyba paruošė nuolatinis įstatus, kuriuos greitai laiku patieks susirinkimui priimti. Pagal numatomus

įstatus Radijo Klubo nariu gali būti kiekvienas asmuo, įmokėjęs nustatytą nario mokestį, o įmokėjęs 300 dol. tampa klubo garbės nariu.

Radijo valandos tikslas yra tautinis, kultūrinis, politinis. Nuo prekybinių skelbimų kol kas susilaikoma, kad daugiau laiko liktų lietuviškiems reikalams bei problemoms spręsti:

1. puoselėti tautinį sąmoningumą ir Lietuvos laisvės atgavimo viltį,

2. skatinti ir ugdyti lietuvių, lietuvišką kultūrą,

3. atremti kitataučių klaidingus pareiškimus televizijoje, radijo ar spaudoje, liečiančius Lietuvos laisvės klausimus ir k.

Valanda yra girdima sekmadieniais 9 val. ryto, iš stoties WHBI-FM 105.9 mg. Pirmąjį pusvalandį R. Kezys veda lietuviškai, o ant-rasis vadovaujamas A. Mažeikos anglų kalba.

Programos išlaikymui "L. Z." radijas ruošia Naujųjų Metų sutikimą New Yorke, o pavasarį ruošiasi atsikviesti "Gražinos" operą iš Chicago. (EČ)

KULTŪROS KONGRESAS

DARIAUS LAPINSKO
OPERA

MARAS

KANTATA

Karalius Mindaugas

Libretas KAZIO BRADONO

1967 m. lapkričio 25 d., 8:00 v. vak.
ir 26 d., 3:30 val. popiet

MARIA HIGH SCHOOL
6700 S. California Ave., Chicago, Ill.

Bilietai gaunami MARGINIUOSE, 2511 W. 69 St.,
Telef. — PROspect 8-4585

Bilietai kainos: 7:50, 6.00, 5.00, 4.00 ir 3.00 dol.

Paštu bilietai užsakomi šiuo pavadinimu ir adresu:

LITHUANIAN CULTURAL CONGRESS
2511 West 69th Street
Chicago, Illinois 60629

Užsakant bilietus paštu, kartu prašome siųsti čekį ir sau adresuotą voką su pašto ženklu, panaudojant šią atkarpą:

Prašau prisiųsti bil. po dol.

I arba II Spektakliui šiuo adresu:

Vardas ir pavardė

Adresas

..... Zip

Telefonas

Mylimai mamytei

A + A

ADELEI MAURUTIENEI

mirus, mielus OLESIĄ ir JUOŽĄ JUOZAIČIUS,
VYTAUTĄ ir ALDONĄ MAURUČIUS nuoširdžiai
užjaučiame ir kartu liūdime

J. A. Šalkauskai
J. J. Račylai
M. Z. Peckai

Mylimai mamytei

A. A.

IZABELEI NAVICKIENEI

mirus, kolegei IRENAI ir visai šeimai reiškiami
giliai užuojautą

Akademinio Skautų Sąjūdžio
Clevelando Skyrius